

Stalin, J.W.

OVER DE RECHTSE AFWIJKING IN DE C.P.S.U. (b).

*Uit de redevoering op het Plenum van het Centraal Comité van de C.P.S.U. (b) in
April 1929.*

www.MinisterieVanPropaganda.org

1. DE KLASSENVERSCHUIVINGEN EN ONZE MENINGSVERSCHILLEN.

Waaruit bestaan onze meningsverschillen, waarmee houden zij verband?

Zij houden in de eerste plaats verband met het vraagstuk van de klassenverschuivingen, die in de laatste tijd, zowel in ons land als in de kapitalistische landen, plaats vinden. Sommige partijgenoten zijn van mening, dat de meningsverschillen in onze partij een toevallig karakter dragen. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is absoluut niet juist. De meningsverschillen in onze partij zijn ontstaan op de bodem van de klassenverschuivingen, op de bodem van die verscherping van de klassenstrijd, die zich in de laatste tijd voltrekt en een omkeer in de ontwikkeling teweegbrengt. De hoofdfout van de groep van pg. Boecharin ligt in het feit, dat zij deze verschuivingen en deze omkeer niet ziet en ze niet wil opmerken. Daarmee wordt eigenlijk ook het niet-begrijpen van de nieuwe taak van de partij en de Comintern verklaard, wat een karakteristieke trek van de nieuwe oppositie is.

Hebt gij opgemerkt, partijgenoten, dat de leiders van de nieuwe oppositie, in hun redevoeringen op het plenum van het Centraal Comité en de Centrale Controle-Commissie, het vraagstuk van de klassenverschuivingen in ons land volkomen links hebben laten liggen, met geen enkel woord aan de verscherping van de klassenstrijd hebben herinnerd en zelfs geen verwijderde zinspeling hebben gemaakt op het feit, dat onze meningsverschillen juist verband houden met deze verscherping van de klassenstrijd? Zij hebben over alles gesproken, zowel over de filosofie als over de theorie, maar zij hebben geen enkel woord gezegd over de klassenverschuivingen, die de oriëntatie en de praktijk van onze partij in het gegeven moment bepalen. Waardoor laat zich dit vreemde verschijnsel verklaren? Misschien door vergeetachtigheid? Natuurlijk niet! Politici kunnen de hoofdzaak niet vergeten. Het laat zich verklaren, doordat zij de nieuwe revolutionaire processen niet zien en niet begrijpen, die zich thans, zowel in ons land, alsook in de kapitalistische landen, voltrekken. Het laat zich verklaren, doordat zij de hoofdzaak, namelijk de klassenverschuivingen, over het hoofd hebben gezien, die een politicus niet over het hoofd mag zien. Daardoor laat zich ook de verwarring en de hulpeloosheid verklaren, die de nieuwe oppositie tegenover de nieuwe taak van onze partij aan de dag legt.

Herinnert U de laatste gebeurtenissen in onze partij. Herinnert U de leuzen, die de partij in de laatste tijd heeft gegeven in verband met de nieuwe klassenverschuivingen in ons land. Ik spreek over leuzen, als de leuze van de *zelfkritiek*, de leuze van de verscherping van de *strijd tegen het bureaucratisme en voor de zuivering van het sovjet-apparaat*, de leuze van de *organisatie van nieuwe economische kaders en van rode specialisten*, de leuze van de *versterking van de kolchos- en sowchosbeweging*, de leuze van de *aanval op de koelak*, de leuze van de *verlaging van de zelfkosten* en van de *grondige verbetering van de praktijk van het vakverenigingswerk*, de leuze van de *zuivering van de partij* enz. Sommigen onzer partijgenoten leken deze leuzen buitensporig en duizelingwekkend toe. Intussen is het

duidelijk, dat deze leuzen op het huidige ogenblik de meest noodzakelijke en actuele van de partij zijn.

Het begon hiermee, dat wij in verband met de affaire van Sjachty op nieuwe manier de kwestie van de nieuwe economische kaders stelden, de kwestie van het opleiden van rode specialisten, voortkomende uit de arbeidersklasse, om de oude specialisten te vervangen. Wat trad in verband met de affaire van Sjachty aan het licht? Er trad aan het licht, dat de bourgeoisie nog lang niet verpletterd is, dat zij de sabotage van onze economische opbouw organiseert en nog verder zal organiseren, dat onze economische, onze vakverenigings- en gedeeltelijk ook onze partijorganisaties het ondermijningswerk van onze klassevijanden over het hoofd hebben gezien, dat het dus nodig is onze organisaties te versterken en uit alle macht, met alle middelen, te verbeteren, door hun klassewaakzaamheid te ontwikkelen en te versterken.

In verband hiermee spitste zich ook de kwestie over de leuze van de *zelfkritiek* toe. Waarom? Omdat onze economische, vakverenigings- en partijorganisaties niet verbeterd kunnen worden, omdat de opbouw van het socialisme niet voorwaarts kan schrijden en de sabotage van de bourgeoisie niet de kop kan worden ingedrukt, zonder alzijdig de kritiek en de zelfkritiek te ontwikkelen, zonder het werk van onze organisaties onder de controle van de massa te stellen. Het is immers een feit dat er niet alleen in de kolengebieden sabotage werd en wordt gepleegd, maar ook op het gebied van de metaal- en de oorlogsindustrie, zowel als in de N.K.P.S.¹, in de goud- en platinaontginningen enz. enz. Vandaar de leuze van de zelfkritiek.

Verder hebben wij, in verband met de moeilijkheden bij de graaninzamelingen, in verband met de actie van de koelakken tegen de Sovjet-prijspolitiek, de kwestie van een alzijdige ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen, van de aanval op de koelak, van de organisatie van de graaninzamelingen door middel van druk op de welgestelde koelakkelementen, krachtig aangepakt. Wat trad er bij de moeilijkheden bij de graaninzameling aan het licht? Er trad aan het licht, dat de koelak niet slaapt, dat de koelak groeit en het ondermijnen van de politiek van de Sovjetmacht organiseert, maar dat onze partij-, sovjet en coöperatieve organisaties - in ieder geval een deel daarvan - òf de vijand niet zien, òf zich bij hem aanpassen, inplaats van tegen hem te strijden.

Vandaar de nieuwe toespitsing van de leuze van de zelfkritiek, van de leuze van de controle en de verbetering van onze partij-, coöperatieve en in het algemeen van onze inzamelingsorganisaties.

Verder ontstond, in verband met de nieuwe taak van de reconstructie der industrie en de landbouw op de grondslag van het socialisme, de leuze van de systematische verlaging van de zelfkosten, van de versterking van de arbeidsdiscipline, van het ontplooiën van de socialistische wedijver, enz. Deze taken eisten een herziening van de gehele praktijk van de vakverenigingen en van het Sovjet-apparaat, een grondige verlevendiging van deze organisaties en de zuivering van deze organisaties van elementen van het bureaucratisme.

Vandaar de toespitsing van de leuze van de strijd tegen het bureaucratisme in de vakverenigingen en het Sovjet-apparaat.

Tenslotte het vraagstuk van de leuze van de partijreiniging.

Het zou belachelijk zijn te menen, dat onze economische, Sovjet-, vakverenigings- en coöperatieve organisaties versterkt, en van het kwaad van het bureaucratisme bevrijd zouden kunnen worden, zonder dat de partij zelf bijgeslepen werd. Er valt niet aan te twifelen, dat er niet alleen in de economische, de coöperatieve en in de vakverenigings- en sovjet-organisaties bureaucratistische elementen leven, maar ook in de partijorganisaties zelf. Waar de partij de leidende kracht is van al deze organisaties, is het duidelijk dat de reiniging van de partij de noodzakelijke voorwaarde is, zonder welke de verlevendiging en verbetering van alle overige organisaties van de arbeidersklasse niet ten einde gebracht kunnen worden. Vandaar de leuze van de partijreiniging.

Zijn dit toevallige leuzen? Neen, dat zijn geen toevallige leuzen. Gij ziet zelf, dat het geen toevallige leuzen zijn. *Zij vormen de noodzakelijke schakels van één onverbreekelijke keten, die de naam van aanval van het socialisme op de elementen van het kapitalisme draagt.*

Zij houden in de eerste plaats verband met de periode van de reconstructie van onze industrie en onze landbouw op de grondslag van het socialisme. Maar wat betekent de reconstructie van de volkshuishouding op de grondslag van het socialisme? Dat is de aanval van het socialisme op de kapitalistische elementen in de volkshuishouding aan het gehele front. Dat is een belangrijke stap van de arbeidersklasse van ons land naar de opbouw van het socialisme. Om evenwel deze reconstructie te kunnen voltrekken, moet in de eerste plaats het kader van de socialistische opbouw, zowel het economische sovjet-kader en het vakverenigingskader als het partijkader in de coöperaties verbeterd en versterkt worden, moeten al onze organisaties worden bijgeslepen, van ondeugdelijke elementen worden gereinigd en de activiteit van de miljoenen-massa's der arbeidersklasse en der boeren worden opgevoerd.

Verder houden deze leuzen verband met het feit van de tegenstand van de kapitalistische elementen in de volkshuishouding tegen het aanvallende socialisme. Men kan de zgn. affaire van Sjachty niet als een toevalligheid beschouwen. "Sjachtintsy" zitten er thans in alle takken van onze industrie. Velen van hen werden gesnapt, maar nog lang niet allen. De sabotage van het burgerlijk intellect is één van de allergevaarlijkste vormen van de tegenstand tegen het zich ontplooiende socialisme. De sabotage is des te gevaarlijker, omdat zij verbonden is met het internationale kapitaal. De burgerlijke sabotage is een onaanvechtbare aanwijzing van het feit, dat de kapitalistische elementen de wapens nog lang niet gestrekt hebben en dat zij krachten vergaren voor nieuwe aanvallen op de Sovjet-macht. Wat de kapitalistische elementen op het platteland betreft - men kan de actie van de koelakken, die nu reeds twee jaar tegen de Sovjet-prijspolitiek wordt voortgezet, nog minder als een toevalligheid beschouwen. Velen kunnen tot nu toe het feit niet.

verklaren, dat de koelak tot het jaar 1927 het graan zonder druk afleverde en na 1927 er mee ophield. Maar deze omstandigheid biedt niets wonderlijks. Vroeger was de koelak nog betrekkelijk zwak en bezat hij de mogelijkheid niet om zijn bedrijf op serieuze wijze in te richten, beschikte hij niet over voldoende kapitaal om zijn bedrijf te versterken en was hij ten gevolge daarvan genoodzaakt alle of bijna alle overschotten van zijn graanproductie aan de markt te brengen; nu echter, na een reeks van jaren met een goede oogst, gedurende welke hij er in slaagde zijn bedrijf in te richten en het noodzakelijke kapitaal bijeen te brengen, verkreeg de koelak de mogelijkheid om op de markt te manoeuvreren, om broodgraan - deze waardevolste van alle valuta - op te stapelen, als reserve voor zichzelf, terwijl hij er de voorkeur aan gaf vlees, haver, gerst en verdere tweederangscultures op de markt te brengen. Thans zou het belachelijk zijn de hoop te koesteren, dat men vrijwillig broodgraan van de koelak kan bekomen. Ziehier, waarin de tegenstand wortelt, die de koelak thans aan de politiek van de Sovjet-macht biedt.

Maar wat is eigenlijk de tegenstand van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland tegen de aanval van het socialisme? Dat is de hergroepering van de krachten van de klassevijanden van het proletariaat, die de verdediging van het oude tegen het nieuwe ten doel hebben. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat deze omstandigheden wel het verscherpen van de strijd der klassen moest verwekken. Om evenwel de tegenstand van de klassevijanden te kunnen breken en de weg vrij te maken voor de opmars van het socialisme, is het bovendien nodig om al onze organisaties bij te slijpen en van bureaucratisme te reinigen, hun kaders te verbeteren en de miljoenenmassa's van de arbeidersklasse en van de werkende lagen van het platteland tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland te mobiliseren.

Ziehier, op grond van welke klassenverschuivingen de tegenwoordige leuzen van onze partij zijn ontstaan.

Hetzelfde moet gezegd worden van de klassenverschuivingen in de kapitalistische landen. Het zou belachelijk zijn te menen, dat de stabilisatie van het kapitalisme geen verandering heeft ondergaan. Des te lachwekkender zou het zijn te beweren, dat de stabilisatie sterker wordt en zich verankert. In werkelijkheid wordt de stabilisatie van het kapitalisme van maand tot maand, van dag tot dag ondermijnd en aan het wankelen gebracht. De verscherping van de strijd om de markten en de grondstoffen, de toeneming van de bewapening, de toename van het antagonisme tussen Amerika en Engeland, de groei van het socialisme in de U.S.S.R., de radicalisatie van de arbeidersklasse der kapitalistische landen, de golf van stakingen en klassengevechten in de landen van Europa, de toeneming van de revolutionaire beweging in de koloniën, Indië daarbij inbegrepen, de groei van het communisme in alle landen van de wereld - dat alles zijn feiten, die er onaanvechtbaar van getuigen, dat in de landen van het kapitalisme de elementen van een nieuwe revolutionaire opleving toenemen.

Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de sociaal-democratie en, in de eerste plaats, tegen haar linkervleugel als het sociale steunpunt van het

kapitalisme. Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de rechtse elementen in de communistische partijen als de agentschappen van de sociaal-democratische invloed. Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de verzoeningsgezindheid tegenover de rechtse afwijking als hét toevluchtsoord van het opportunisme in de communistische partijen. Vandaar de leuze van de zuivering van de communistische partijen van sociaal-democratische tradities. Vandaar de zogenaamde nieuwe taktiek van het communisme in de vakverenigingen. Sommige kameraden begrijpen de zin, de betekenis van deze leuzen niet. Maar een Marxist zal steeds begrijpen, dat zonder het verwezenlijken van deze leuzen de voorbereiding van de proletarische massa voor de nieuwe klassengevechten en de overwinning op de sociaal-democratie ondenkbaar is, dat het zonder de verwezenlijking van deze leuzen niet mogelijk is. de werkelijke leiders van de communistische beweging te onderscheiden, die in staat zijn de arbeidersklasse naar de strijd ter omverwerping van het kapitalisme te leiden.

Ziehier kameraden, die klassenverschuivingen in ons land en in de landen van het kapitalisme, op welke basis de tegenwoordige leuzen van onze partij, zowel op het gebied van haar interne politiek als op dat van de Comintern, zijn ontstaan.

Onze partij ziet deze klassenverschuivingen. Zij begrijpt de betekenis van de nieuwe taak en mobiliseert de krachten om deze taken te vervullen. Derhalve treedt zij de gebeurtenissen in volle wapenrusting tegemoet. Derhalve vreest zij de moeilijkheden niet, waarvoor zij staat, want zij is gereed ze te overwinnen.

Het ongeluk van de nieuwe oppositie, het ongeluk van de groep van pg. Boecharin, is, dat zij deze klassenverschuivingen niet ziet en de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. En juist omdat zij ze niet begrijpt, verkeert zij in een toestand van volkomen verwarring, is zij bereid voor de moeilijkheden op de vlucht te slaan, de terugtocht te aanvaarden, de posities over te geven.

Hebt gij wel eens vissers vóór een storm op een grote rivier als de Jenissei gezien? Ik heb ze meer dan eens gezien. Het gebeurt, dat een groep vissers voor de aanbreekende storm al haar krachten mobiliseert, haar mensen moed inspreekt en het bootje standvastig de storm tegemoet voert: "Houdt je taai, jongens, stevig aan het roer, recht door de golven, wij houden het!" Maar er is ook een ander soort van vissers, die, als ze de storm voelen aankomen, de moed laten zinken, beginnen te lamenteren en hun eigen rijen te demoraliseren: "Daar heb je het ongeluk, de storm begint, ga liggen op de bodem van de boot en sluit je ogen, mogelijk worden we op de een of andere manier naar de oever gedreven". (Algemeen gelach.) Moet men nog bewijzen dat de oriëntatie en de houding van de groep van p.g. Boecharin als twee druppels water gelijk is op de oriëntatie en de houding van de tweede groep vissers, die in paniek voor de moeilijkheden terugwijkt?

Wij zeggen, dat in Europa de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opgang rijp worden, dat deze omstandigheid ons de nieuwe taak oplegt om de strijd tegen de

rechtse afwijking in de communistische partijen te verscherpen en de vertegenwoordigers van de rechtse afwijking uit de partijen te verjagen, om de strijd tegen de verzoeningsgezindheid, die de rechtse afwijking onder haar vleugels neemt te verscherpen evenals die tegen de sociaal-democratische tradities in de communistische partijen enz. enz. Maar p.g. Boecharin antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij helemaal niet zulke nieuwe taken hebben, dat het er in werkelijkheid om gaat, dat de meerderheid van het Centraal Comité hem, d.w.z. Boecharin, wenst "af te maken".

Wij zeggen, dat de klassenverschuivingen in ons land ons nieuwe taken opleggen, die een systematische verlaging van de productiekosten en een versterking van de arbeidsdiscipline in de bedrijven eisen, dat het vervullen van deze taken niet mogelijk is zonder een grondige wending in de gehele praktijk van het werk van de vakverenigingen. Maar p.g. Tomski antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij zulke nieuwe taken helemaal niet hebben en dat het er inderdaad om gaat dat de meerderheid van het Centraal Comité hem, d.w.z. p.g. Tomski, wenst "af te maken".

Wij zeggen, dat de reconstructie van de volkshuishouding ons nieuwe taken oplegt, met betrekking tot de verscherping van de strijd tegen het bureaucratisme van het Sovjet-en het economische apparaat, met betrekking tot de reiniging van dit apparaat van rotte en vreemde elementen, van saboteurs enz. enz. Maar p.g. Rykow antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij helemaal niet zulke nieuwe taken hebben, maar dat het er inderdaad om gaat, dat de meerderheid van het Centraal-Comité hem, d.w.z. p.g. Rykow, wenst "af te maken".

Maar is dat soms niet belachelijk, partijgenoten? Is het soms niet duidelijk, dat de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski niets anders in de wereld zien dan hun eigen navel.

Het ongeluk van de groep van p.g. Boecharin ligt hierin, dat zij de nieuwe klassenverschuivingen niet ziet en de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. En juist omdat zij ze niet begrijpt, is zij genoodzaakt achter de gebeurtenissen aan te draven en voor de moeilijkheden het zeil te strijken.

Ziehier de kern van onze meningsverschillen.

II. DE MENINGSVERSCHILLEN INZAKE DE COMINTERN.

Ik heb reeds gezegd, dat p.g. Boecharin de nieuwe taken van de Comintern, die het uitdrijven van de rechtsen uit de communistische partijen, het beteugelen van de verzoeningsgezindheid en het zuiveren van de communistische partijen van sociaal-democratische tradities betreffen en die door de groeiende voorwaarden van de nieuwe revolutionaire opgang worden voorgeschreven, niet ziet en niet begrijpt. Deze stelling werd geheel en al bevestigd door onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Comintern.

Waarmee zijn de meningsverschillen op dit gebied begonnen? De kwestie begon met

de stellingen van p.g. Boecharin op het VIde Congres, met betrekking tot de internationale situatie. Gewoonlijk worden de stellingen van te voren in de delegatie van de C.P.S.U. doorgezien. In het onderhavige geval werd deze voorwaarde echter niet in acht genomen. Zo geschiedde het, dat de stellingen met de handtekening van p.g. Boecharin, gezonden aan de delegatie van de C.P.S.U., tegelijkertijd aan de buitenlandse delegaties van het VIde Congres werden toegestuurd. De stellingen bleken echter in een gehele reeks punten onbevredigend te zijn. De delegatie van de C.P.S.U. was genoodzaakt ongeveer 20 correcties in de stellingen aan te brengen. Door deze omstandigheid werd p.g. Boecharin in een enigszins pijnlijke situatie geplaatst. Wiens schuld was dit echter? Waarom moest p.g. Boecharin de buitenlandse delegaties de stellingen toezenden, voordat zij door de delegatie van de C.P.S.U. waren doorgezien? Had de delegatie van de C.P.S.U. geen correcties in de stellingen moeten aanbrengen, toen zij onbevredigend bleken te zijn? En nu was het resultaat, dat de delegatie van de C.P.S.U. in het wezen van de zaak nieuwe stellingen over de internationale situatie leverde, die door de buitenlandse delegaties tegenover de oude, door p.g. Boecharin ondertekende stellingen werden geplaatst. Het is duidelijk, dat deze pijnlijke situatie er niet zou zijn geweest, indien p.g. Boecharin zich niet had gehaast zijn eigen stellingen aan de buitenlandse delegaties toe te zenden.

Ik zou vier van de fundamentele correcties willen noemen, die door de delegatie van de C.P.S.U. in de stellingen van p.g. Boecharin werden aangebracht. Ik zou deze fundamentele correcties willen noemen, om zo duidelijk mogelijk het karakter van de meningsverschillen, met betrekking tot de vraagstukken der Comintern, aan te tonen.

Het eerste vraagstuk is het vraagstuk van het karakter van de stabilisatie van het kapitalisme. Bij p.g. Boecharin kwam het er in zijn stellingen op neer, dat er op het huidige ogenblik niets nieuws plaats heeft, dat de kapitalistische stabilisatie aan het wankelen brengt, maar dat integendeel het kapitalisme zich reconstrueert en in hoofdzaak min of meer stabiel blijft. Het is duidelijk, dat de delegatie van de C.P.S.U. het met een dergelijke karakteristiek van de z.g.n. derde periode, d.w.z. van de periode, die wij thans doorleven, niet eens kon zijn. Zij kon het daarmee niet eens zijn, omdat het handhaven van zulk een karakteristiek van de derde periode, voedsel zou kunnen geven aan onze critici, die zouden verkondigen, dat wij ons op het standpunt stellen van de zgn. "sanering" van het kapitalisme, d.w.z. op het standpunt van Hilferding, op een standpunt, dat wij communisten niet kunnen innemen. Met het oog hierop heeft de delegatie van de C.P.S.U. een correctie aangebracht, waaruit te zien is, dat de kapitalistische stabilisatie niet duurzaam is en niet duurzaam kan zijn, dat zij door de loop der gebeurtenissen, gezien de verscherping van de crisis van het wereldkapitalisme, wankel wordt en moet worden. Dit vraagstuk, partijgenoten, is van beslissende betekenis voor de secties van de Comintern. Wankelt de kapitalistische stabilisatie of versterkt zij zich - daarvan hangt geheel en al de instelling af, die de communistische partijen bij hun dagelijkse politiek werk kiezen. Maken wij een periode van neergang van de revolutionaire beweging mee, een periode van het eenvoudig verzamelen der krachten, Of maken wij een periode van

het groeien van de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opleving mee, een periode van voorbereiding van de arbeidersklasse op de naderende klassengevechten - daar hangt de tactische instelling van de communistische partij van af. De correctie van de delegatie van de C.P.S.U., die later door het Congres werd aangenomen, is juist daarom goed, omdat zij een duidelijk standpunt aangeeft, dat zich op het tweede perspectief richt, op het perspectief van het groeien van de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opleving.

Het tweede vraagstuk is het vraagstuk van de strijd tegen de sociaal-democratie. In de stellingen van p.g. Boecharin werd gezegd, dat de strijd tegen de sociaal-democratie één van de voornaamste opgaven van de secties der Komintern is. Dat is natuurlijk juist. Maar dat is niet voldoende. Om de strijd tegen de sociaal-democratie met succes te kunnen voeren, is het noodzakelijk het vraagstuk op de strijd tegen de z.g.n. "linker" vleugel van de sociaal-democratie toe te spitsen, tegen diezelfde "linker"-vleugel, die, terwijl zij met "linkse" frasen koketteert en zodoende de arbeiders op handige wijze bedriegt, het uittreden uit de sociaal-democratie tegenhoudt. Het is duidelijk, dat zonder de verplettering van de "linkse" sociaal-democraten het overwinnen van de sociaal-democratie in het algemeen niet mogelijk is. Intussen bleek, dat in de stellingen van p.g. Boecharin het vraagstuk van de "linkse" sociaal-democratie geheel en al omzeild was. Dat is natuurlijk een grote tekortkoming. Daarom was de delegatie van de C.P.S.U. genoodzaakt een desbetreffende correctie in de stellingen van p.g. Boecharin aan te brengen, die later door het Congres werd aangenomen.

Het derde vraagstuk is het vraagstuk van de verzoeningsgezindheid in de secties van de Comintern. In de stellingen van p.g. Boecharin werd over de noodzakelijkheid van de strijd tegen de rechtse afwijking gesproken, maar er bleek geen enkel woord in te staan over de strijd tegen de verzoeningsgezindheid tegenover de rechtse afwijking. Dit is natuurlijk een grote tekortkoming. De zaak is, dat wanneer aan de rechtse afwijking de oorlog wordt verklaard, de dragers van de rechtse afwijking zich gewoonlijk als verzoeners uitdossen en de partij in een lastig parket brengen. Om deze manoeuvre van de dragers van de rechtse afwijking te verhinderen, is het noodzakelijk de vastberaden strijd tegen de verzoeningsgezindheid aan de orde te stellen. Daarom heeft de delegatie van de C.P.S.U. het nodig geacht een desbetreffende correctie in de stellingen van p.g. Boecharin aan te brengen, die later door het Congres werd aangenomen.

Het vierde vraagstuk is het vraagstuk van de discipline. Het bleek, dat er in de stellingen van p.g. Boecharin in het geheel niet werd herinnerd aan de noodzakelijkheid een ijzeren discipline in de communistische partijen te handhaven. Dat is eveneens een tekortkoming van niet gering belang. Waarom? Omdat in de periode van de verscherping van de strijd tegen de dragers van de rechtse afwijking, in de periode van het ten uitvoer brengen van de leuze ter zuivering van de communistische partijen van opportunistische elementen, de dragers van de rechtse afwijking zich gewoonlijk als fractie organiseren, hun eigen fractiediscipline

scheppen en de discipline van de partij breken en vernietigen. Om de partij tegen de fractie-aanvallen van de dragers van de rechtse afwijking te beschermen, is het noodzakelijk een ijzeren partijdiscipline en de onvoorwaardelijke onderwerping der partijleden aan deze discipline in te stellen. Zonder dit valt er aan een ernstige strijd tegen de dragers van de rechtse afwijking niet te denken. Derhalve heeft de delegatie van de C.P.S.U. in de stellingen van p.g. Boecharin een desbetreffende correctie aangebracht, die later door het VIde Congres werd aangenomen.

Was het voor ons mogelijk het aanbrengen van deze correcties in de stellingen van p.g. Boecharin te vermijden? Natuurlijk konden wij dat niet. In de oudheid werd van de filosoof Plato gezegd: - wij beminnen Plato, maar nog sterker beminnen wij de waarheid. Hetzelfde zou men van p.g. Boecharin kunnen zeggen; wij beminnen p.g. Boecharin, maar nog sterker beminnen wij de waarheid, de partij, de Comintern. Derhalve bevond de delegatie van de C.P.S.U. zich in de noodzakelijkheid correcties op de stellingen van p.g. Boecharin in te dienen.

Dat is, om zo te zeggen, *de eerste etappe van onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Comintern.*

De *tweede etappe van onze meningsverschillen* staat in verband met de zgn. Wittorf-Thälmann-zaak. Wittorf is de gewezen secretaris van de Hamburgse organisatie, die beschuldigd werd van het verduisteren van partijgeld. Hij werd daarvoor uit de partij geroyeerd. De verzoeners in het Centraal Comité van de Duitse communistische partij maakten gebruik van de vriendschap tussen Wittorf en p.g. Thälmann, zetten de Wittorf-zaak in een Thälmann-zaak om, hoewel p.g. Thälmann niets met de misdaad van Wittorf te maken had, en trachtten de leiding van de Duitse C.P. omver te werpen. Gij hebt uit de mededelingen in de pers reeds kunnen vernemen, dat het de verzoeners Ewert en Gerhard toenmaals gelukte tijdelijk de meerderheid van het Centraal-Comité van de Duitse C.P. tegen p.g. Thälmann, aan hun kant te krijgen. En wat geschiedde? Zij zetten Thälmann uit de leiding, gingen hem van corruptie beschuldigen en publiceerden een "desbetreffende" resolutie, zonder medeweten en sanctie van het Uitvoerende Comité van de Comintern. Het resultaat was dus: inplaats van het uitvoeren van de richtlijn van het VIde Congres van de C.I. over de strijd tegen de verzoeningsgezindheid, inplaats van de strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid daartegenover - het resultaat was in werkelijkheid een grove overtreding van deze richtlijn, een strijd tegen de revolutionaire leiding van de Duitse C.P. en tegen p.g. Thälmann, een strijd die het *dekken* van de rechtse afwijking en het *versterken* van de verzoeningsgezindheid in de gelederen van de Duitse Communisten ten doel had.

En ziet, inplaats van het roer om te gooien en de zaak recht te zetten, inplaats van de richtlijn van het VIde Congres, die men overtreden had, tot zijn recht te doen komen en de verzoeners tot de orde te roepen, stelt p.g. Boecharin in zijn bekende brief voor om de omwenteling van de verzoeners te *sanctioneren*, de K.P.D. aan de verzoeners uit te leveren en p.g. Thälmann opnieuw in de pers te onteren, door nog eens een verklaring over zijn schuld af te leggen. En dat noemt zich "leider" van de

Comintern! Ja, zijn er ter wereld soms zulke "leiders" mogelijk?

Het Centraal Comité heeft het voorstel van p.g. Boecharin behandeld en afgewezen. Dat beviel p.g. Boecharin natuurlijk niet. Maar wie draagt hier de schuld? De besluiten van het VIde Congres zijn niet aangenomen om overtreden, maar om uitgevoerd te worden. Waar het VIde Congres besloten heeft de oorlog te verklaren aan de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid, en de hoofdkern van de Duitse C.P., met p.g. Thälmann aan het hoofd, als leiding te handhaven, doch de verzoeners Ewert en Gerhard het in hun hoofd kregen om dit besluit te overtreden, was p.g. Boecharin verplicht de verzoeners tot de orde te roepen en niet de leiding in de Duitse C.P. aan hen over te laten. De schuld draagt p.g. Boecharin, die de besluiten van het VIde Congres heeft "vergeten"

De derde etappe van onze meningsverschillen staat in verband met het vraagstuk van de strijd tegen de rechtsen in de Duitse C.P., met het vraagstuk van het verpletteren van de fractie van Brandler en Thalheimer en het roeyement van de leiders van deze fractie uit de Duitse C.P. Het "standpunt" van p.g. Boecharin en zijn vrienden in dit kardinale vraagstuk bestond hierin, dat zij zich voortdurend van deelneming aan de beslissing van dit vraagstuk onthielden. In het wezen der zaak werd er over het lot van de Duitse C.P. beslist p.g. Boecharin en zijn vrienden echter, die dit wisten, remden desniettemin de zaak voortdurend, door zich systematisch van deelneming aan de zittingen van de desbetreffende instanties te onthouden. Terwille waarvan? Het moet wel zijn terwille van een "zuiver op de graat" blijven, zowel in het oog van de Comintern als in de ogen van de rechtsen in de KPD, om Later te kunnen zeggen: "Niet wij, de Boecharianen, maar zij. de meerderheid van het Centraal Comité, hebben de uitsluiting van Brandler en Thalheimer uit de communistische partij doorgezet". En dat noemt men strijd tegen het rechtse gevaar!

Tenslotte, *de vierde etappe van onze meningsverschillen*. Die houdt verband met de eis van p.g. Boecharin voor het November-plenum van het Centraal Comité, om p.g. Neumann uit Duitsland terug te roepen en p.g. Thälmann tot de orde te roepen, omdat zij in één van hun redevoeringen kritiek op het referaat van p.g. Boecharin op het VIde Congres zouden hebben uitgebracht. Wij konden het natuurlijk met p.g. Boecharin niet eens zijn, omdat wij letterlijk geen enkel document in handen hadden, dat de eis van p.g. Boecharin rechtvaardigde. P.g. Boecharin beloofde documenten tegen Neumann en Thälmann over te leggen. Hij heeft evenwel geen enkel document overgelegd. In plaats van die documenten heeft hij aan de leden van de delegatie der C.P.S.U., de bekende redevoering van p.g. Humbert-Droz in het politieke secretariaat van het E.K.K.I. rondgestuurd, diezelfde redevoering, die later door het presidium van het E.K.K.I. als een opportunistische redevoering werd gebrandmerkt. Door de redevoering van Humbert-Droz aan de leden van de delegatie van de C.P.S.U. rond te zenden en haar als materiaal tegen Thälmann aan te bevelen, wilde p.g. Boecharin de juistheid van zijn eis betreffende het terugroepen van p.g. Neumann en het tot de orde roepen van p.g. Thälmann bewijzen. In werkelijkheid heeft hij daarmee slechts bewezen, dat hij solidair is met p.g. Humbert-Droz, wiens standpunt door het

E.K.K.I. als een opportunistisch standpunt wordt beschouwd.

Ziehier, partijgenoten, de hoofdpunten van onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Comintern.

P.g. Boecharin is van mening, dat wij, door de strijd aan te binden tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid tegenover deze afwijking in de secties van de Comintern, door het reinigen van de Duitse en Tsjechoslowaakse communistische partijen van sociaal-democratische elementen en tradities, door de Brandlers en Thalheimers uit de communistische partijen te werpen, de Comintern "tot ontbinding brengen", de Comintern "te gronde richten". Wij zijn evenwel van mening, dat wij, door het voeren van deze politiek en door het toespitsen van het vraagstuk van de strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid daartegenover, de Comintern versterken, haar secties bolsjewiseren en de communistische partijen behulpzaam zijn bij het voorbereiden van de arbeidersklasse op de naderende revolutionaire botsingen.

Gij ziet, dat dit niet eenvoudig schakeringen in de rijen van het Centraal Comité van de C.P.S.U. zijn, maar tamelijk ernstige meningsverschillen over de fundamentele vraagstukken van de politiek van de Comintern.

III. MENINGSVERSCHILLEN INZAKE DE BINNENLANDSE POLITIEK.

Hiervóór heb ik over de klassenverschuivingen en over de klassenstrijd in ons land gesproken. Ik zeide reeds, dat de groep van p.g. Boecharin met blindheid geslagen is en deze verschuivingen niet ziet, de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. Ik heb gezegd, dat op grond hiervan bij de nieuwe oppositie verwardheid, vrees voor moeilijkheden, geneigdheid om voor de moeilijkheden te capituleren, zijn ontstaan. Men kan niet zeggen, dat deze fouten van de nieuwe oppositie uit de hemel zijn gevallen. Integendeel, zij zijn verbonden met de ontwikkelingsperiode, die reeds achter ons ligt en die de periode van het *herstel* van de volkshuishouding genoemd wordt - de periode, toen de opbouw langs vredige weg, om zo te zeggen, zijn eigen loop ging, toen de klassenverschuivingen, die er thans zijn, er nog niet waren, toen de verscherping van de klassenstrijd, die wij thans gadeslaan, er nog niet was. Maar nu is er een nieuwe ontwikkelingsperiode, die van de oude, van de herstelperiode verschilt. Nu hebben wij een nieuwe periode van de opbouw, van de *reconstructie* van de gehele volkshuishouding op de grondslag van het socialisme. Deze nieuwe periode verwekt nieuwe klassenverschuivingen, de verscherping van de klassenstrijd. Zij eist nieuwe strijdmethoden, de hergroepering van onze krachten, de verbetering en versterking van al onze organisaties. Het ongeluk van de groep van p.g. Boecharin is juist, dat zij in het verleden leeft, dat zij de karakteristieke eigenaardigheden van deze nieuwe periode niet ziet en de noodzakelijkheid van nieuwe strijdmethoden niet begrijpt. Vandaar haar blindheid, verwardheid en paniek tegenover de moeilijkheden.

a) OVER DE KLASSENSTRIJD.

Welke is de theoretische grondslag van deze blindheid en deze verwardheid van de groep van p.g. Boecharin?

Ik ben van mening, dat de theoretische grondslag van deze blindheid en verwardheid te zoeken is in de onjuiste, onmarxistische wijze, waarop p.g. Boecharin het vraagstuk van de klassenstrijd in ons land opvat. Ik heb de onmarxistische theorie van p.g. Boecharin op het oog over het ingroeien van de koelakken in het socialisme, het niet begrijpen van het mechanisme van de klassenstrijd onder de verhoudingen van de dictatuur van het proletariaat.

Hier werd enige malen de bekende passage uit de brochure van p.g. Boecharin: "De weg naar het socialisme" over het ingroeien van de koelakken in het socialisme geciteerd. Zij werd hier echter met enige leemten geciteerd. Veroorloof mij, haar volledig te citeren. Dat is noodzakelijk, partijgenoten, om de volle diepte van het verlaten door p.g. Boecharin van de Marxistische theorie van de klassenstrijd te begrijpen. Luistert:

"Het hoofdnet van onze coöperatieve boerenorganisaties zal bestaan uit coöperatiecellen, niet van het koelakken-, maar van het "arbeids" type, cellen, die in het systeem van onze algemene staatsorganen zullen ingroeien en langs deze weg tot *schakels van de éézijdige keten van de socialistische huishouding* worden. *Anderzijds zullen de coöperatieve koelakkennesten precies zo via de banken enz. in ditzelfde systeem ingroeien; zij zullen echter tot op zekere hoogte een vreemd lichaam blijven, zoals bv. de concessie-ondernemingen*" ².

Bij het citeren van deze passage uit de brochure van p.g. Boecharin, hebben enige partijgenoten om de een of andere reden de laatste zin over de concessionarissen weggelaten. P.g. Roziet, die blijkbaar p.g. Boecharin wenst te steunen, maakte hiervan gebruik, toen hij hier vanaf zijn plaats riep, dat men Boecharin verdraait. Intussen ligt de quintessence van het gehele citaat juist in de laatste zin over de concessionarissen. Want, indien men de concessionarissen op één lijn stelt met de koelakken en de koelakken in het socialisme ingroeien, waar komt dit dan op neer? De conclusie kan alleen zijn, dat ook de concessionarissen in het socialisme ingroeien, dus niet alleen de koelakken, maar ook de concessionarissen! (*Algemene vrolijkheid.*)

Dat is de enig mogelijke conclusie, p.g. Roziet.

Roziet. Bij Boecharin werd gezegd: "een vreemd lichaam".

Stalin. Bij Boecharin, p.g. Roziet, werd niet gezegd een "vreemd lichaam", maar een "tot op zekere hoogte vreemd lichaam". Bijgevolg zijn de koelakken en de concessionarissen "tot op zekere hoogte" een vreemd lichaam in het systeem van het socialisme. Maar daarin schuilt dan ook juist de fout van p.g. Boecharin, dat de koelakken en de concessionarissen, die "tot op zekere hoogte" een vreemd lichaam zijn, desniettemin in het socialisme ingroeien. Ziehier tot welke nonsens de theorie

van p.g. Boecharin leidt. Kapitalisten in de stad en op het platteland, koelakken en concessionarissen, die in het socialisme ingroeien - zie hier tot welk een domheid p.g. Boecharin is gekomen. Neen kameraden, wij hebben zulk een "socialisme" niet nodig. Laat p.g. Boecharin dat maar voor zichzelf houden.

Tot nu toe waren wij, Marxisten-Leninisten, van mening, dat er tussen de kapitalisten in de stad en die op het platteland enerzijds en de arbeidersklasse anderzijds een *onverzoenlijke* belangentegenstelling bestaat. En hierop berust juist de Marxistische theorie van de klassenstrijd. Thans echter wordt dit alles, volgens de theorie van Boecharin over het *vreedzaam ingroeien* van de kapitalisten in het socialisme, ondersteboven gekeerd, de onverzoenlijke tegenstelling tussen de klassenbelangen van uitbuiters en uitgebuiten verdwijnt, de uitbuiters groeien in het socialisme in.

Roziet. Dat is niet juist, er wordt de dictatuur van het proletariaat verondersteld.

Stalin. Maar de dictatuur van het proletariaat is de meest scherpe vorm van de klassenstrijd.

Roziet. Daar gaat het nu juist om.

Stalin. Maar bij Boecharin komt het er op neer, dat de kapitalisten in deze dictatuur van het proletariaat ingroeien. Hoe kunt gij dit niet begrijpen, p.g. Roziet? Tegen wie moet er dan worden gestreden, tegen wie moet er dan de meest scherpe vorm van klassenstrijd worden gevoerd, indien de kapitalisten in de stad en op het platteland in het systeem van de dictatuur van het proletariaat ingroeien? De dictatuur van het proletariaat is nodig om de onverzoenlijke strijd tegen de kapitalistische elementen te voeren, om de bourgeoisie te onderdrukken en het kapitalisme met wortel en tak uit te roeien. Maar indien de kapitalisten in de stad en op het platteland, indien de koelak en de concessionaris in het socialisme ingroeien, is dan deze dictatuur van het proletariaat eigenlijk nog wel nodig en indien zij nodig is, dan ter onderdrukking van welke klasse?

Roziet. Daar gaat het nu juist om, dat bij Boecharin het ingroeien de klassenstrijd veronderstelt.

Stalin. Ik zie, dat p.g. Roziet gezworen heeft p.g. Boecharin bij te staan. Zijn diensten worden echter berendiensten, want hij, die Boecharin wenst te redden, drukt hem in werkelijkheid zo plat, dat er niets van hem overblijft. Er wordt niet voor niets gezegd, dat een "dienstvaardige beer gevaarlijker is dan een vijand". (*Algemene vrolijkheid.*)

Een van beiden: of er bestaat tussen de klasse van de kapitalisten en die der aan de macht gekomen arbeiders, die hun dictatuur hebben georganiseerd, een onverzoenlijke belangentegenstelling, of die bestaat niet en dan blijft er slechts één ding over - het verkondigen van de harmonie van de klassenbelangen.
Of de theorie van Marx van de klassenstrijd, *of* de theorie van het ingroeien van de

kapitalisten in het socialisme.

Of het onverzoenlijk aan elkaar tegenovergesteld zijn van de klassenbelangen, *óf* de theorie van de harmonie van de klassenbelangen. Eén van beide.

"Socialisten" van het type Brentano of Sydney Webb, die het ingroeien van het socialisme in het kapitalisme en van het kapitalisme in het socialisme verkondigen, kan men nog begrijpen, want deze "socialisten" zijn in werkelijkheid anti-socialisten, burgerlijke liberalen. Maar het is onmogelijk een mens te begrijpen, die Marxist wenst te zijn en tegelijkertijd de theorie van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme verkondigt.

P.g. Boecharin trachtte in zijn redevoering de theorie van het ingroeien van de koelakken in het socialisme te ondersteunen, door een beroep te doen op een bekend citaat uit Lenin. Daarbij verzekert hij, dat Lenin precies *hetzelfde* zegt als hij, Boecharin. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is grove en ontoelaatbare laster aan het adres van Lenin. Ziehier de tekst van dit citaat uit Lenin:

"Natuurlijk berust in onze Sovjet-republiek de sociale structuur op de samenwerking van twee klassen: die van de arbeiders en de boeren, waartoe thans op zekere voorwaarden ook de "N.E.P.-mannen", d.w.z. de bourgeoisie, worden toegelaten" ³.

Gij ziet, dat hier met geen woord van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme wordt gerept. Hier wordt slechts gesproken over het feit, dat wij "op zekere voorwaarden" ook de N.E.P.-mannen, d.w.z. de bourgeoisie, tot samenwerking met de arbeiders en boeren hebben toegelaten. Wat betekent dit? Betekent dit soms, dat wij daarmee tevens de mogelijkheid hebben toegelaten van het ingroeien van de N.E.P.-mannen in het socialisme? Dit betekent dit natuurlijk niet. Zo kunnen alleen mensen die het schaamtegevoel hebben verloren, het citaat uit Lenin uitleggen. Dat betekent slechts, dat wij de bourgeoisie niet *onmiddellijk* vernietigen, dat wij haar niet *onmiddellijk* confisceren, maar haar bestaan op zekere voorwaarden toelaten, d.w.z. bij een absolute onderwerping aan de wetten van de dictatuur van het proletariaat, d.w.z. onder een toenemende beperking van de kapitalisten, die hun geleidelijke verdringing uit het leven van de volkshuishouding ten doel heeft. Kan het verdringen van de kapitalisten en het vernietigen van de wortels van het kapitalisme zonder verbitterde klassenstrijd worden verwezenlijkt? Neen, dat kan niet. Kan men de klassen vernietigen bij een theorie en een praktijk van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme? Neen, dat kan men niet. Deze theorie en praktijk kunnen slechts de klassen cultiveren en vereeuwigen, want deze theorie staat in tegenspraak met de theorie van de klassenstrijd. Het citaat uit Lenin evenwel is geheel en al gebaseerd op de Marxistische theorie van de klassenstrijd, onder de verhoudingen van de dictatuur van het proletariaat. Wat kan de theorie van Boecharin, over het ingroeien van de koelak in het socialisme, gemeen hebben met de theorie van Lenin over de dictatuur, als de meest verbitterde klassenstrijd? Het is duidelijk, dat ze niets gemeen hebben en kunnen hebben. P.g. Boecharin is van mening, dat de klassenstrijd onder de dictatuur van het proletariaat moet" worden *afgestompt* en *afgeschaft*, teneinde tot vernietiging van de klassen te komen. Lenin

daarentegen leert, dat de klassen slechts door middel van een hardnekkige klassenstrijd kunnen worden vernietigd, door een strijd, die onder de voorwaarden van de dictatuur van het proletariaat *nog veel verbitterder* wordt dan vóór de dictatuur van het proletariaat.

"De vernietiging van de klassen" - zegt Lenin -, "is de zaak van een langdurige, moeilijke, hardnekkige klassenstrijd, die na de omverwerping van de macht van het kapitaal, na de vernietiging van de burgerlijke staat, na de instelling van de dictatuur van het proletariaat niet verdwijnt (zoals de onnozele hanzen van het oude socialisme en de oude sociaal-democratie zich verbeelden), maar die zijn vormen slechts verandert en in vele opzichten nog verbitterder zal worden" ⁴.

Ziehier, wat Lenin zegt over de vernietiging van de klassen. De vernietiging van de klassen *door middel van de verbitterde klassenstrijd van het proletariaat* - zo luidt de formulering van Lenin.

De vernietiging van de klassen *door middel van het afstompen van de klassenstrijd en het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme* - zo luidt de formulering van p.g. Boecharin.

Wat kunnen deze beide formuleringen met elkaar gemeen hebben? Het is duidelijk, dat zij niets gemeen hebben en dit ook niet kunnen hebben.

De theorie van Boecharin over het ingroeien van de koelakken in het socialisme betekent dus het verlaten van de Marxistisch-Leninistische theorie van de klassenstrijd. Zij is een toenadering tot de theorie van het kathedersocialisme.

Hierin ligt de kern van alle fouten van p.g. Boecharin en zijn vrienden.

Men zou kunnen zeggen, dat het niet de moeite waard is, lange uiteenzettingen te geven over Boecharins theorie van het ingroeien van de koelakken in het socialisme, omdat zijzelf spreekt, niet alleen spreekt, maar schreeuwt - tegen p.g. Boecharin. Dat is niet juist, partijgenoten!

Zolang deze theorie in de la lag opgeborgen, was het mogelijk er geen aandacht aan te schenken; er worden immers heel wat domheden in de geschriften van verschillende partijgenoten begaan ! Zo zijn wij tot aan de laatste tijd opgetreden. Evenwel, in de laatste tijd is de situatie enigszins veranderd. De spontane ontwikkeling van de kleinburgerlijke elementen, die in de laatste jaren plaats had, begon deze anti-Marxistische theorie te bezielen en haar een actueel karakter te verlenen. Thans kan men reeds niet meer zeggen, dat zij in de la ligt opgeborgen. Thans heeft zij, deze zonderlinge theorie van p.g. Boecharin, de pretentie, het vaandel te worden van de rechtse afwijking in onze partij, het vaandel van het opportunisme. Daarom moeten wij deze theorie niet negeren. Daarom zijn wij verplicht haar als een onjuiste en schadelijke theorie stuk te slaan, om zodoende voor onze kameraden de

strijd tegen de rechtse afwijking te vergemakkelijken.

b) OVER DE VERSCHERPING VAN DE KLASSENSTRIJD.

De tweede fout van p.g. Boecharin, een fout die uit zijn eerste fout voortvloeit, ligt in de onjuiste, on-Marxistische opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd, van de versterking van de tegenstand van de kapitalistische elementen tegen de socialistische politiek van de Sowjet-macht. Waarom gaat het hier? Gaat het er hier misschien om, dat de kapitalistische elementen sneller groeien dan de socialistische sector van onze volkshuishouding en dat zij uit hoofde daarvan hun tegenstand versterken en zodoende de socialistische opbouw ondermijnen? Neen, daarom gaat het niet. En bovendien is het niet juist, dat de kapitalistische elementen sneller zouden groeien dan de socialistische sector. Ware dit juist, dan zou de *socialistische* opbouw zich reeds aan de rand van de afgrond bevinden. Het gaat er om, dat het socialisme met succes de kapitalistische elementen aanvalt, dat het socialisme sneller dan de kapitalistische elementen groeit, dat het soortelijk gewicht van de kapitalistische elementen dientengevolge vermindert, dat juist omdat het soortelijk gewicht van de kapitalistische elementen *vermindert*, deze het dodelijk gevaar bespeuren en hun tegenstand versterken. En voorlopig hebben zij nog de mogelijkheid hun tegenstand te versterken, niet alleen omdat het wereldkapitalisme ze ondersteunt, maar ook omdat er, ondanks de vermindering van hun soortelijk gewicht, ondanks de vermindering van hun toeneming, vergeleken bij die van het socialisme, toch een absoluut toenemen van de kapitalistische elementen plaats heeft. En dat schenkt hun een zekere mogelijkheid hun krachten te vergaren, om zich tegen de groei van het socialisme te verzetten. Op deze grondslag ontstaan dan ook *in het onderhavige ontwikkelingsstadium, onder de huidige verhoudingen* van de wederzijdse krachtsverhoudingen, een verscherping van de klassenstrijd en een intensiever tegenstand van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland. De fout van p.g. Boecharin en zijn vrienden ligt hierin, dat hij deze eenvoudige en klaarblijkelijke waarheid niet begrijpt. Hun fout ligt hierin, dat zij de kwestie niet op Marxistische, maar op kleinburgerlijke wijze beschouwen en dat zij de verscherping van de klassenstrijd door allerhande toevallige oorzaken trachten te verklaren, laat ons zeggen, door de "ondeugdelijkheid" van het Sovjet-apparaat, door de "onvoorzichtige" politiek van de plaatselijke partijgenoten, door "het ontbreken" van soepelheid, "overdrijvingen" enz. enz.

Ziehier bijvoorbeeld een citaat uit de brochure van p.g. Boecharin "De weg naar het socialisme", dat een volkomen on-Marxistische opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd laat zien:

"Nu hier, dan daar, vlamt op het platteland de klassenstrijd als voorheen op, waarbij deze verscherping gewoonlijk door de koelakkelementen wordt verwekt. Beginnen bijvoorbeeld de koelakken of zij, die zich op kosten van anderen verrijken en zij die in de organen van de Sovjetmacht zijn binnengedrongen, op de dorpscorrespondenten te schieten - dan is dit een verschijnsel van de klassenstrijd in zijn scherpste vorm

(Dit is niet juist, omdat de scherpste vorm van strijd de opstand is. *J. Stalin*). Evenwel zulke gevallen komen gewoonlijk daar voor, waar het plaatselijke Sovjet-apparaat nog zwak is. *Naarmate dit apparaat verbetert*, naarmate alle onderste cellen van de Sovjet-macht sterker worden, naarmate de plaatselijke organisaties van de partij en de Komsomol in de dorpen beter en sterker worden, zal *zulk soort verschijnselen*, zoals volkomen duidelijk is, steeds zeldzamer worden en tenslotte *spoorloos verdwijnen*"⁵.

Hieruit volgt dus, dat de verscherping van de klassenstrijd door oorzaken, die op het gebied van het apparaat liggen, door de deugdelijkheid of ondeugdelijkheid, zwakheid of kracht van onze onderste organisaties wordt verklaard. Er volgt bv. uit, dat de sabotage van de burgerlijke intellectuelen te Sjachty, die een vorm van tegenstand van de burgerlijke elementen tegen de Sovjet-macht en een vorm van verscherping van de klassenstrijd is, zich niet door de wederzijdse verhoudingen van de klassenkrachten en door de groei van het socialisme laat verklaren, maar door de ondeugdelijkheid van ons apparaat. Er volgt uit, dat vóór het voorkomen van de massale sabotage in het district van Sjachty ons apparaat in orde was, maar later, op het moment dat de massale sabotage zich voordeed, het apparaat door de een of andere oorzaak volkomen ondeugdelijk werd. Er volgt uit, dat tot verleden jaar, toen de graaninzamelingen zonder druk plaats vonden en er bij ons geen bijzondere verscherping van de klassenstrijd was, onze plaatselijke organisaties goede of zelfs ideale organisaties waren en dat sinds verleden jaar, toen de tegenstand van de koelakken bijzonder scherpe vormen aannam, onze organisaties plotseling slechte en totaal ondeugdelijke organisaties werden. Dat is geen verklaring, maar hoon op een verklaring. Dat is geen wetenschap, maar kwakzalverij.

Waardoor laat zich deze verscherping verklaren? Door twee oorzaken.

Ten eerste, door onze opmars, door onze aanval, door de groei van de socialistische bedrijfstvormen, zowel in de industrie als in de landbouw, door een groei, die begeleid wordt door een overeenkomstig verdringen van de betreffende groepen van kapitalisten in de stad en op het platteland. Het is namelijk een feit, dat wij leren volgens de formulering van Lenin - "wie zal overwinnen?": òf wij zullen hen, de kapitalisten, met beide schouderbladen op de grond drukken en hun, zoals Lenin het uitdrukte, de laatste beslissende slag toebrengen, òf zij zullen ons met beide schouderbladen op de grond drukken.

Ten tweede, doordat de kapitalistische elementen niet vrijwillig van het toneel willen verdwijnen: zij bieden tegenstand aan het socialisme en zullen aan het socialisme tegenstand blijven bieden, want zij zien, dat de laatste dagen van hun bestaan aanbreken. En zij kunnen voorlopig nog tegenstand bieden, omdat, ondanks de vermindering van hun soortelijk gewicht, zij toch absoluut toenemen: de kleine bourgeoisie, zowel in de stad als op het platteland, brengt uit haar midden, zoals Lenin zegt, dagelijks, ieder uur, kapitalisten en kapitalistjes voort, en zij, deze kapitalistische elementen, nemen alle maatregelen om hun bestaan te verdedigen.

Het is in de geschiedenis nog niet voorgekomen, dat de stervende klassen vrijwillig van het toneel verdwenen. Het is in de geschiedenis nog niet voorgekomen, dat de stervende bourgeoisie niet alle resten van haar krachten heeft beproefd om haar bestaan te verdedigen. Of ons onderste Sovjet-apparaat nu goed of slecht is, onze opmars, onze aanval zal het aantal kapitalistische elementen doen afnemen en hen verdringen en zij, de stervende klassen, zullen tegenstand bieden, wat er ook moge geschieden.

Ziehier, waarin de sociale grondslag van de verscherping van de klassenstrijd ligt.

De fout van p.g. Boecharin en zijn vrienden ligt hierin, dat zij het toenemen van de tegenstand van de kapitalisten identificeren met het toenemen van hun soortelijk gewicht. Maar deze identificatie mist iedere grond. Zij mist iedere grond, omdat, wanneer zij, de kapitalisten, tegenstand bieden, dit allerminst betekent, dat zij sterker zijn geworden dan wij. Juist het tegendeel is het geval. De afgeleefde klassen bieden tegenstand, niet omdat zij sterker zijn geworden dan wij, maar omdat het socialisme sneller groeit dan zij en omdat zij zwakker worden dan wij. En juist omdat zij zwakker worden, voelen zij de laatste dagen van hun bestaan naderen en zijn zij genoopt uit alle macht, met alle middelen tegenstand te bieden.

Ziehier het mechanisme van de verscherping van de klassenstrijd en van de tegenstand der kapitalisten op het huidige historische ogenblik.

Waaruit moet, met het oog op deze stand van zaken, de politiek van de partij bestaan? Zij moet de arbeidersklasse en de uitgebuite massa's van het platteland wakker schudden, hun strijdvaardigheid verhogen en hun mobilisatiebereidheid ontwikkelen voor de strijd tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland, voor de strijd tegen de weerstand biedende klassevijanden. De Marxistisch-Leninistische theorie van de klassenstrijd is o.a. ook daarom een goede theorie, omdat zij de mobilisatie van de arbeidersklasse tegen de vijanden van de dictatuur van het proletariaat vergemakkelijkt.

Waarin ligt het schadelijke van Boecharins theorie over het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme en van Boecharins opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd?

In het feit, dat zij de arbeidersklasse in slaap sust, de bereidheid tot de mobilisatie van de revolutionaire krachten van ons land ondermijnt, de arbeidersklasse demoraliseert en de aanval van de kapitalistische elementen op de Sovjet-macht vergemakkelijkt.

c) OVER DE BOEREN.

De derde fout van p.g. Boecharin betreft het boerenvraagstuk. Het is bekend, dat het boerenvraagstuk één van de belangrijkste vraagstukken onzer politiek is. Onder onze verhoudingen bestaan de boeren uit verschillende sociale groeperingen en wel: uit arme boeren, middelboeren en koelakken. Het valt te begrijpen, dat onze verhouding tot deze groeperingen niet dezelfde kan zijn. De arme boeren als *steunpunt* van de

arbeidersklasse, de middelboer als *bondgenoot* en de koelak als *klassevijand* - zo is onze verhouding tot deze sociale groeperingen. Dit alles is vanzelfsprekend en algemeen bekend. P.g. Boecharin beschouwt echter deze zaak op een enigszins andere wijze. Bij zijn karakteristiek van de boeren valt het feit van de differentiatie weg, verdwijnen op de een of andere wijze de bestaande sociale groeperingen en blijft er slechts één grijze vlek over, het zgn. dorp. Bij hem is de koelak - geen koelak en de middelboer - geen middelboer, maar heerst er in het dorp louter hittere armoede. Zo heeft hij ook hier in zijn redevoering gesproken: kan men onze koelak soms een koelak noemen? Maar dat is immers een bedelaar - zeide hij. En onze middelboer - lijkt hij soms op een middelboer? - verklaarde p.g. Boecharin hier - dat is immers een bedelaar - die leeft als een hongerlijder. Het spreekt vanzelf, dat deze opvatting van de boeren een radicaal verkeerde, met het Leninisme onverenigbare opvatting is.

Lenin zeide, dat het boerendom de *laatste kapitalistische klasse is*. Is deze stelling juist? Ja, zij is onvoorwaardelijk juist. Waarom wordt het boerendom als de laatste kapitalistische klasse geëkwalificeerd? Omdat van de twee hoofdklassen waaruit onze maatschappij bestaat, het boerendom die klasse is, welks bedrijf op de particuliere eigendom en de kleine warenproductie is gebaseerd. Omdat de boeren, zolang zij boeren blijven, die een kleine warenproductie voeren, uit hun midden voortdurend en onafgebroken kapitalisten voortbrengen en wel moeten voortbrengen. Deze omstandigheid is voor ons van beslissende betekenis bij het vraagstuk van onze Marxistische verhouding tot het probleem van het verbond der arbeidersklasse met de boeren. Dit betekent, dat wij niet *ieder* verbond met de boeren kunnen gebruiken, maar alleen zulk een *verbond*, dat op de strijd tegen de kapitalistische elementen onder de boeren is gebaseerd. Zoals gij ziet, is de stelling van Lenin over het boerendom als de laatste kapitalistische klasse, niet alleen niet in tegenspraak met de idee van het verbond van de arbeidersklasse met het boerendom, maar motiveert zij daarentegen dit verbond als een verbond van de arbeidersklasse en de boeren, dat tegen de kapitalistische elementen van onze huishouding is gericht. Lenin stelde deze stelling op, teneinde aan te tonen, dat het verbond van de arbeidersklasse en het boerendom slechts dan een hecht verbond kan zijn, indien het juist gebaseerd is op de strijd tegen de kapitalistische elementen, die het boerendom uit zijn midden afscheidt.

De fout van p.g. Boecharin ligt hierin, dat hij deze eenvoudige zaak niet begrijpt en niet aanvaardt. Hij vergeet de sociale groeperingen op het platteland, bij hem verdwijnen de koelakken en de arme boeren uit het gezichtsveld en blijft er slechts één gesloten massa van middelboeren over. Dat is een niet te betwijfelen afwijking van p.g. Boecharin naar rechts, in tegenstelling tot de "linkse" Trotskistische afwijking, die op het platteland, behalve de arme boeren en koelakken, geen andere sociale groeperingen ziet en bij wie de middelboeren uit het gezichtsveld verdwijnen.

Waarin ligt het verschil tussen het Trotskisme en de groep van p.g. Boecharin bij het vraagstuk van het verbond met het boerendom? In het feit, dat het Trotskisme zich

uitspreekt *tegen* de politiek van het *hechte* verbond met de massa's der middelboeren en dat de groep van Boecharin voor ieder verbond met het boerendom is. Het behoeft niet te worden bewezen, dat deze beide standpunten onjuist zijn en het ene niet beter is dan het andere.

Het Leninisme is onvoorwaardelijk vóór een hecht verbond met de hoofdmassa's van de boeren, vóór het verbond met de middelboeren, evenwel niet voor elk willekeurig verbond, maar voor een zodanig verbond met de boeren, dat de *leidende rol* van de arbeidersklasse verzekert, de dictatuur van het proletariaat *verankert* en *de vernietiging van de klassen vergemakkelijkt*.

"Onder een overeenkomst van de arbeidersklasse met het boerendom" - zegt Lenin - "kan men verstaan wat men wil. Indien men niet in het oog houdt, dat een overeenkomst, van het standpunt van de arbeidersklasse, slechts dan toelaatbaar, juist en principieel mogelijk is, wanneer zij de dictatuur van de arbeidersklasse ondersteunt en één van de maatregelen is, die gericht is op de vernietiging van de klassen, dan blijft de formule van de overeenkomst van de arbeidersklasse met het boerendom natuurlijk een formule, die ook alle vijanden van de dictatuur in hun opvattingen aanvaarden" ⁶.

En verder:

"Thans houdt het proletariaat de macht in handen en leidt door middel van haar. Het leidt de boeren. Wat betekent dit - de boeren leiden? Dit betekent ten eerste, een lijn volgen, die gericht is op de vernietiging van de klassen en niet op de vereeuwiging van de kleine producent. Zouden wij radicaal en grondig van deze lijn worden afgeslagen, dan zouden wij ophouden socialisten te zijn en zouden wij terechtkomen in het kamp van die kleinburgers, in het kamp van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, die thans de kwaadaardigste vijanden van het proletariaat zijn" ⁷.

Ziehier het standpunt van Lenin met betrekking tot het vraagstuk van het verbond met de hoofdmassa's van de boeren, van het verbond met de middelboeren.

De fout van de groep van p.g. Boecharin, met betrekking tot het vraagstuk van de middelboer, ligt hierin, dat zij de tweeslachtige aard, de tweeslachtige positie van de middelboer tussen de arbeidersklasse en de kapitalisten niet ziet. "De middelboer is een weifelende klasse", zeide Lenin. Waarom? Omdat de middelboer enerzijds een werker is, wat hem de arbeidersklasse doet naderen, maar anderzijds een eigenaar, wat hem de koelak doet naderen. Vandaar de weifelingen van de middelboer. En dit is niet alleen theoretisch juist. Deze weifelingen vertonen zich ook dagelijks, ieder uur, in de praktijk.

"De boer" - zegt Lenin - "wordt als werker naar het socialisme gedreven en geeft dan de voorkeur aan de dictatuur van de arbeiders boven die van de bourgeoisie. De boer als verkoper van graan wordt naar de bourgeoisie, naar de vrije handel gedreven, d.w.z. terug naar het "vertrouwde", oude, "van oudsher bestaande" kapitalisme" ⁸. Derhalve kan het verbond met de middel boer slechts in dat geval hecht zijn,

,wanneer het gericht is tegen de kapitalistische elementen, tegen het kapitalisme in het algemeen, wanneer het de leidende rol van de arbeidersklasse in dit verbond verzekert en het vernietigen van de klassen vergemakkelijkt.
Het is vreemd, dat de groep van p.g. Boecharin deze eenvoudige en begrijpelijke dingen vergeet.

d) OVER DE N.E.P. EN DE MARKTVERHOUDINGEN.

De vierde fout van p.g. Boecharin betreft het vraagstuk van de N.E.P. De fout van p.g. Boecharin bestaat hier in het feit, dat hij niet ziet dat de N.E.P. twee kanten heeft, hij ziet slechts één kant van de N.E.P. Toen wij de N.E.P. in het jaar 1921 invoerden, richtten wij haar spits tegen liet oorlogscommunisme, tegen dat regime en die orde, die *elke* vrijheid van handel, *welke dan ook*, uitsluiten. Wij waren en zijn van mening, dat de N.E.P. een *zekere* vrijheid van handel betekent. Deze kant van de zaak heeft p.g. Boecharin zich herinnerd. En dat is heel goed. P.g. Boecharin vergist zich echter, wanneer hij veronderstelt, dat deze kant de enige kant van de N.E.P. is. P.g. Boecharin vergeet, dat de N.E.P. nog een andere kant heeft. De zaak is, dat de N.E.P. allerm minst de *volledige* vrijheid van handel, het *vrije* spel van de prijzen op de markt betekent. De N.E.P. is vrijheid van handel binnen *zekere* grenzen, binnen *zekere* perken, *onder verzekering van de regelende rol van de staat en zijn rol op de markt*. Hierin ligt nu juist de tweede kant van de N.E.P. Daarbij is deze tweede kant van de N.E.P. van niet minder, zo niet van meer belang dan haar eerste. Bij ons op de markt bestaat niet het vrije spel der prijzen, zoals dat gewoonlijk in de kapitalistische landen het geval is. Wij bepalen in hoofdzaak de prijzen van het graan. Wij bepalen de prijzen van de industrie-waren. Wij doen ons best een politiek van verlaging der productiekosten en van verlaging van de prijzen der industriewaren te voeren en streven daarbij naar het behoud van de stabiliteit van de prijzen der landbouwproducten. Is het soms niet duidelijk, dat dergelijke bijzondere en specifieke verhoudingen op de markt in de kapitalistische landen helemaal niet voorkomen?

Hieruit volgt, dat de N.E.P., zolang zij bestaat, haar beide kanten moet behouden: zowel de eerste kant, gericht tegen het regime van het oorlogscommunisme, die de verzekering van trouwde", oude, "van oudsher bestaande" kapitalisme" 3).

Derhalve kan het verbond met de middel boer slechts in dat geval hecht zijn, ,wanneer het gericht is tegen de kapitalistische elementen, tegen het kapitalisme in het algemeen, wanneer het de leidende rol van de arbeidersklasse in dit verbond verzekert en het vernietigen van de klassen vergemakkelijkt.

Het is vreemd, dat de groep van p.g. Boecharin deze eenvoudige en begrijpelijke dingen vergeet.

d) OVER DE N.E.P. EN DE MARKTVERHOUDINGEN.

De vierde fout van p.g. Boecharin betreft het vraagstuk van de N.E.P. De fout van p.g. Boecharin bestaat hier in het feit, dat hij niet ziet dat de N.E.P. twee kanten heeft, hij ziet slechts één kant van de N.E.P. Toen wij de N.E.P. in het jaar 1921 invoerden, richtten wij haar spits tegen liet oorlogscommunisme, tegen dat regime en die orde,

die elke vrijheid van handel, welke dan ook, uitsluiten. Wij waren en zijn van mening, dat de N.E.P. een zekere vrijheid van handel betekent. Deze kant van de zaak heeft p.g. Boecharin zich herinnerd. En dat is heel goed. P.g. Boecharin vergist zich echter, wanneer hij veronderstelt, dat deze kant de enige kant van de N.E.P. is. P.g. Boecharin vergeet, dat de N.E.P. nog een andere kant heeft. De zaak is, dat de N.E.P. allermintst de volledige vrijheid van handel, het vrije spel van de prijzen op de markt betekent. De N.E.P. is vrijheid van handel binnen zekere grenzen, binnen zekere perken, onder verzekering van de regelende rol van de staat en zijn rol op de markt. Hierin ligt nu juist de tweede kant van de N.E.P. Daarbij is deze tweede kant van de N.E.P. van niet minder, zo niet van meer belang dan haar eerste. Bij ons op de markt bestaat niet het vrije spel der prijzen, zoals dat gewoonlijk in de kapitalistische landen het geval is. Wij bepalen in hoofdzaak de prijzen van het graan. Wij bepalen de prijzen van de industrie-waren. Wij doen ons best een politiek van verlaging der productiekosten en van verlaging van de prijzen der industriewaren te voeren en streven daarbij naar het behoud van de stabiliteit van de prijzen der landbouwproducten. Is het soms niet duidelijk, dat dergelijke bijzondere en specifieke verhoudingen op de markt in de kapitalistische landen helemaal niet voorkomen? Hieruit volgt, dat de N.E.P., zolang zij bestaat, haar beide kanten moet behouden: zowel de eerste kant, gericht tegen het regime van het oorlogscommunisme, die de verzekering van een zekere vrijheid van handel ten doel heeft, als de tweede kant, gericht tegen de volledige vrijheid van handel en die de verzekering van de regelende rol van de staat op de markt ten doel heeft. Vernietigt één van deze kanten - en de N.E.P. zal niet meer bestaan.

P.g. Boecharin is van mening, dat de N.E.P. slechts gevaar van "links" kan dreigen, van diegenen, die iedere vrijheid van handel wensen te liquideren. Dat is niet juist. Dat is een zeer grote fout. Bovendien is zulk een gevaar thans het allermintst reëel, want er zijn bij ons thans geen of bijna geen lieden in onze plaatselijke en centrale organisaties, die niet de ganse noodzakelijkheid en doelmatigheid van het handhaven van een zekere vrijheid van handel zouden begrijpen. Veel reëler is het gevaar van rechts, van de kant van hen, die de regelende rol van de staat op de markt wensen te liquideren, die de markt wensen te "bevrijden" en op deze wijze een tijdperk van volledige vrijheid willen inluiden. Er is in het geheel niet aan te twijfelen, dat dit gevaar, dat de N.E.P. van rechts afgebroken wordt, thans veel reëler is. Men dient niet te vergeten, dat de spontane ontwikkeling van de kleinburgerlijke elementen juist in deze richting werkt - in de richting van het verbreken van de N.E.P. van rechts af. Er dient tevens aan herinnerd te worden, dat het geschreeuw van de koelakken en welgestelde elementen, het geschreeuw van de speculanten en opkopers, waarvan velen on""r kameraden niet zelden de' invloed ondergaan, de N.E.P. juist van deze kant bombardeert. Het feit, dat p.g. Boecharin dit tweede, werkelijk reële gevaar van het verstoren van de N.E.P. niet ziet, getuigt er met stelligheid van, dat hij aan de druk van de spontane kleinburgerlijke ontwikkeling heeft toegegeven.

P.g. Boecharin stelt een "normaliseren" van de markt en het districtsgewijs "manoeuvreren" met de inzamelingsprijzen van graan voor, d.w.z. een verhoging van

de graanprijzen. Wat betekent dit? Dit betekent, dat de Sowjet-verhoudingen hem niet bevredigen. Hij wil de regelende rol van de staat op de markt remmen en stelt voor toe te geven aan de spontane ontwikkeling der kleinburgerlijke elementen, die de N.E.P. van rechts uit afbreuk doet.

Nemen wij een ogenblik aan, dat wij de raadgevingen van p.g.Boecharin zouden opvolgen. Wat zou het gevolg daarvan Zijn? Wij zouden de graanprijzen, zeggen wij in de herfst, in het begin van de inzamelingsperiode verhogen. Maar omdat er zich op de markt steeds mensen bevinden - allerlei speculanten en opkopers - die voor het graan het driedubbele zullen betalen en wij dit de speculanten niet kunnen nadoen, want zij kopen in het geheel enige tientallen miljoenen poed, zullen zij, die het graan in handen hebben, in afwachting van een verdere verhoging van de prijzen, toch het graan vasthouden. Wij zullen dus tegen het voorjaar de graanprijzen opnieuw moeten verhogen, wanneer de grootste behoefte van de staat aan graan zich in hoofdzaak doet gevoelen. Maar wat betekent het verhogen van de graanprijzen in het voorjaar? Dit betekent de arme boeren en de niet-welgestelde laag van het platteland het mes op de keel zetten. Deze zijn genoodzaakt in het voorjaar gedeeltelijk voor zaaizaad, gedeeltelijk voor consumptie, graan bij te kopen, hetzelfde graan, dat zij in de herfst goedkoper hebben verkocht. Zullen wij als resultaat van deze operaties, iets ernstigs in de zin van het verkrijgen van een voldoende hoeveelheid graan bereiken? Naar alle waarschijnlijkheid zullen wij dit niet, omdat er altijd speculanten en opkopers te vinden zullen zijn, die in staat zijn voor ditzelfde graan opnieuw het dubbele en driedubbele te betalen. Wij zouden dus bereid moeten zijn de graanprijzen opnieuw te verhogen, tevergeefs trachtend de speculanten en opkopers te overbieden. Maar hieruit volgt, dat wij, nadat wij ons eenmaal op deze weg begeven hebben, dan ook verder omlaag zullen glijden, zonder een garantie te hebben voor het verkrijgen voor een voldoende hoeveelheid graan.

Maar hiermee is de zaak nog niet afgelopen. Ten eerste zullen wij, door de *inzamelingsprijzen* voor graan te verhogen, later genoodzaakt zijn ook de prijzen der grondstoffen te verhogen, om een zekere proportie te bewaren in de prijzen der landbouwproducten. Ten tweede kunnen wij, door de *inzamelingsprijzen* voor graan te verhogen, in de steden de lage broodprijs niet handhaven - wij zullen dus genoodzaakt zijn ook de *verkoop*prijzen van het brood te verhogen. Aangezien wij echter de arbeiders niet kunnen en mogen krenken - zullen wij het loon in een versneld tempo moeten verhogen. Maar dit moet wel tot prijsverhoging van de industriewaren leiden, want in het tegenovergestelde geval zou er tegen de belangen van de industrialisatie in, een overhevelen van geldmiddelen uit de stad naar het platteland kunnen plaats hebben. Als resultaat zouden wij genoodzaakt zijn de prijzen van de industriewaren en de landbouwproducten te vereffenen, niet op de grondslag van *dalende* of minstens van gestabiliseerde prijzen, maar op de grondslag van *stijgende* prijzen, zowel voor graan als voor industriewaren. Met andere woorden, wij zullen koers moeten houden op het duurder maken van de industriewaren en van de landbouwproducten. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat zulk een "manoeuvreren" met de prijzen wel tot de volledige likwidatie van de Sovjet-prijspolitiek moet leiden, tot de likwidatie van de regelende rol van de staat op de markt en tot het volkomen de

vrije hand geven aan de spontane ontwikkeling van de kleinburgerlijke elementen. Voor wie zal dit voordelig zijn? Alleen voor de welgestelde lagen in de stad en op het platteland, want, dure industriewaren en landbouwproducten zullen nu eenmaal onbereikbaar zijn èn voor de arbeidersklasse èn voor de arme boeren èn voor de economisch zwakkere lagen op het platteland. Er bij winnen zullen de koelakken en de welgestelde boeren, de Nepmannen en de andere welgestelde klassen!

Dit zal eveneens een smytsjka⁹ zijn, maar een eigenaardige smytsjka - een smytsjka tussen de welgestelde lagen van het platteland en die van de stad. De arbeiders en de economisch zwakke lagen van het platteland zullen het volle recht hebben ons te vragen: Wat voor een macht vertegenwoordigt gij, een arbeiders- en boerenmacht of een koelakken- en Nepmannenmacht?

Scheuring met de arbeidersklasse en de economisch zwakkere lagen op het platteland, smytsjka met de welgestelde lagen op het platteland en in de stad - ziehier, waartoe Boecharins "normalisatie" van de markt en het districtsgewijs "manoeuvreren" met de graanprijzen moet leiden.

Het is duidelijk, dat de partij zich niet op deze verderfelijke weg kan begeven .. Hoezeer p.g. Boecharin alle opvattingen over de N.E.P. door elkaar heeft gehaald en hoe vast hij in de gevangenschap van de kleinburgerlijke anarchie is geraakt - dat blijkt o.a. uit de meer dan afwijzende houding, die hij tegenover het vraagstuk van de nieuwe vormen van warenomloop tussen de stad en het platteland, tussen de staat en de boeren inneemt. Hij is verontwaardigd en gaat te keer over het feit, dat de staat leverancier van waren voor de boeren is geworden, terwijl de boeren leveranciers van graan voor de staat worden. Hij acht dit een overtreding van alle regels van de N.E.P., bijna een vernietiging van de N.E.P. Waarom, vraagt men zich af, op grond waarvan? Wat kan er voor kwaads in steken, dat de staat, de staatsindustrie leverancier van waren voor de boeren is en de boeren leveranciers van graan voor de industrie, voor de stad? Wat kan er van het standpunt van het Marxisme en de Marxistische politiek van de N.E.P. voor kwaads in steken, dat de boeren reeds tot leveranciers werden van katoen, suikerbieten en vlas ten behoeve van de staatsindustrie en de staatsindustrie tot leverancier van stadsproducten, van zaden en productiewerktuigen voor deze takken van landbouw? De methode der contractatie is hier de hoofdmethode voor het invoeren van deze nieuwe vormen van warenomloop tussen de stad en het platteland. Is de methode der contractatie soms in tegenspraak met de eisen van de N.E.P.? Wat kan er voor kwaads in steken dat de boeren ook voor graan tot leveranciers van de staat worden en niet alleen voor katoen, suikerbieten en vlas, dank zij dezelfde methode van contractatie? Waarom mag de handel in kleine partijtjes, de handel in kleinigheden warenomloop genoemd worden en de handel in grote partijen, volgens van te voren vastgestelde verdragen (contractatie), de prijzen en de kwaliteit der waren betreffend, niet als zodanig beschouwd worden? Vanwaar deze tegenspraak? Valt het soms moeilijk te begrijpen, dat deze nieuwe, massale vormen van warenomloop volgens de methode der contractatie tussen de stad en het platteland, juist op de grondslag van de N.E.P. zijn ontstaan, dat onze organisaties hiermee een

zeer grote stap vooruit doen ter versterking van de planmatige socialistische leiding van de volkshuishouding?

Is het niet zonderling, dat p.g. Boecharin verleerd heeft deze eenvoudige en begrijpelijke dingen te begrijpen?

e) OVER HET ONTWIKKELINGSTEMPO VAN DE INDUSTRIE EN DE NIEUWE VORMEN VAN DE "SMYTSJKA".

Tenslotte het vraagstuk van het ontwikkelingstempo van de industrie en van de nieuwe vormen van de "smytsjka" tussen de stad en het platteland. Dit vraagstuk is één van de belangrijkste op het gebied van onze meningsverschillen. De belangrijkheid van dit vraagstuk ligt hierin, dat daarin alle draden van onze *praktische* meningsverschillen, betreffende de vraagstukken van de economische politiek van de partij, samenlopen.

Wat zijn dit voor nieuwe vormen van de smytsjka, wat betekent dit, gezien van het standpunt van onze economische politiek?

Dit betekent in de eerste plaats, dat wij buiten de oude vormen van de smytsjka tussen de stad en het platteland, waarbij de industrie in hoofdzaak in de *persoonlijke* behoeften van de boer voorzorg (katoen, schoeisel, in het algemeen manufacturen enz), bovendien nieuwe vormen van de smytsjka nodig hebben, waarbij de industrie in de *productie*-behoeften van het boerenbedrijf (landbouwmachines, tractoren, verbeterde zaaizaadsoorten, meststoffen, enz.) voorziet. Bevredegden wij vroeger *hoofdzakelijk* de persoonlijke behoeften van de boer, zonder veel aandacht te schenken aan de productie-behoeften van zijn bedrijf - thans, moeten wij ons, terwijl wij voortgaan in de persoonlijke behoeften van de boer te voorzien, met heel onze kracht richten op de verzorging met landbouwmachines, tractoren, meststoffen enz., die rechtstreeks betrekking hebben op de reconstructie van de landbouwproductie op een nieuwe technische basis. Zolang het ging om het *herstel* van de landbouw en om het feit, dat de boeren de vroegere grond van de landheren en de koelakken in bebouwing namen, konden wij ons tevreden stellen met de oude vormen van de smytsjka. Thans echter, nu het om de *reconstructie* van de landbouw gaat, is dit al niet meer voldoende. Thans moeten wij verder gaan en de boeren helpen om de landbouwproductie te reorganiseren op grondslag van de nieuwe techniek en de collectieve arbeid.

Dit betekent ten tweede, dat wij, naast onze industrie, ook onze landbouw op serieuze wijze opnieuw moeten gaan uitrusten. Wij rusten onze industrie uit, hebben dit ten dele reeds gedaan en haar een nieuwe technische basis gegeven door haar van nieuwe, betere machines, van nieuw, beter kader te voorzien. Wij bouwen nieuwe fabrieken en bedrijven, wij reconstrueren de oude en breiden ze uit, wij brengen de ijzer- en staalindustrie, de chemische industrie en de machinebouw tot ontwikkeling. Op deze basis groeien de steden, vermenigvuldigen zich de nieuwe industriële centra, breiden zich de oude uit. Op deze basis neemt de vraag naar consumptiemiddelen toe,

naar grondstoffen voor de industrie. Maar de landbouw blijft bij de oude werktuigen, bij de oude voorvaderlijke methoden van grondbewerking, bij de oude, primitieve, thans reeds ondeugdelijke of bijna ondeugdelijke techniek, bij de oude, individuele bedrijfs- en arbeidsvormen der kleine boeren. Hoe moet men b.v. het feit beoordelen, dat er vóór de revolutie bij ons ongeveer 16 miljoen boerenhofsteden waren en dat wij er thans niet minder dan 25 miljoen hebben? Waarvan getuigt dit alles, indien niet van het feit, dat de landbouw een steeds meer versplinterd, verbrokkeld karakter aanneemt. Maar één van de kenmerken van de versplinterde, kleine bedrijven ligt hierin, dat zij niet bij machte zijn in vereiste mate van de techniek, van machines, tractoren en van de resultaten van de landbouwwetenschap gebruik te maken, dat zij bedrijven zijn die weinig producten voor de markt leveren. Vandaar het tekort aan landbouwproducten voor de markt. Vandaar het gevaar van een breuk tussen de stad en het platteland, tussen de industrie en de landbouw. Vandaar de noodzakelijkheid om de landbouw tot het ontwikkelingstempo van onze industrie op te voeren, op te jagen. Welnu, om dit gevaar van een breuk te voorkomen, moeten wij er op ernstige wijze mee beginnen het landbouwbedrijf op de grondslag van de nieuwe techniek opnieuw uit te rusten. Maar teneinde het landbouwbedrijf opnieuw te kunnen uitrusten, moeten de verbrokkelde boerenbedrijven geleidelijk tot grote bedrijven, tot collectieven worden verenigd, moet het landbouwbedrijf op de grondslag van de collectieve arbeid worden opgebouwd, moeten de collectieven worden vergroot, de oude en nieuwe sovchozen tot ontwikkeling gebracht; moeten wij op systematische wijze massale vormen van contractatie op alle belangrijkste takken van de landbouw toepassen, het systeem van de machine- en tractorenstations, die de boeren behulpzaam zijn om zich de nieuwe techniek eigen te maken, tot ontwikkeling brengen en de arbeid collectivieren - in één woord moeten de kleine boerenbedrijven geleidelijk op de grondslag van de collectieve productie in het groot worden overgebracht, want alleen de grote productie van het maatschappelijke type is in staat ten volle van de resultaten van de wetenschap en nieuwe techniek gebruik te maken en de ontwikkeling van onze landbouw met zevenmijlslarzen vooruit te brengen.

Dit betekent natuurlijk niet, dat wij het individuele boerenbedrijf van de arme en middelboeren moeten verwaarlozen. Neen, dat betekent het niet. Het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren speelt bij de verzorging van de industrie met levensmiddelen en grondstoffen een overheersende rol en zal dit in de naaste toekomst nog blijven doen. Derhalve is het juist noodzakelijk het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren te ondersteunen. Maar dit betekent, dat het individuele boerenbedrijf alleen, *reeds* niet meer voldoende is. Hiervan getuigen onze moeilijkheden bij de graaninzameling. Derhalve moet de ontwikkeling van het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren worden *aangevuld* met een alzijdige ontwikkeling van de collectieve bedrijfsvormen en van de sovchozen. Derhalve moet er een brug worden geslagen tussen het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren en de collectieve maatschappelijke bedrijfsvormen, in de vorm van massale contractatie, in de vorm van machine- en tractorenstations, in de vorm van de alzijdige ontwikkeling van de coöperatieve gemeenschap, teneinde het de boeren gemakkelijker te maken, hun individuele kleinbedrijf op de weg van de

collectieve arbeid te brengen. Zonder deze voorwaarden is een ernstige ontwikkeling van de landbouw niet mogelijk. Zonder deze voorwaarden is de oplossing van het graanprobleem niet mogelijk. Zonder deze voorwaarden is het niet mogelijk de weinigvermogende lagen van de boeren voor armoede en verpaupering te vrijwaren.

Dit betekent tenslotte, dat het nodig is onze industrie, als de voornaamste voedingsbron van de landbouwproductie, wat haar reconstructie betreft, met alle middelen tot ontwikkeling te brengen, dat het nodig is onze ijzer- en staalindustrie chemische industrie, machinebouw tot ontwikkeling te brengen, dat het nodig is tractorenfabrieken, fabrieken van landbouwmachines enz. te bouwen. Het behoeft niet bewezen te worden dat het niet mogelijk is de kolchozen tot ontwikkeling te brengen, dat het niet mogelijk is de machine- en tractorenstations tot ontwikkeling te brengen, zonder de hoofdmassa's van de boeren door middel van de massale contractatie tot de collectieve vormen van bedrijfsvoering aan te trekken, zonder de landbouw met een behoorlijk aantal tractoren, landbouwmachines enz. te verzorgen. Maar het is niet mogelijk het platteland met machines en tractoren te verzorgen, zonder onze industrie in een versneld tempo tot ontwikkeling te brengen. Vandaar het snelle ontwikkelingstempo van onze industrie als de sleutel tot de reconstructie van de landbouw op grondslag van het collectivisme. Dat is de zin en de betekenis van de nieuwe vormen van de smytsjka.

De groep van p.g. Boecharin werd genoodzaakt in woorden de noodzakelijkheid van de nieuwe vormen van de smytsjka te erkennen. Dit is echter slechts een erkenning in *woorden*, die er op berekend is om, onder de vlag van een erkenning met het woord van de nieuwe vormen van de smytsjka, er iets doorheen te slepen, dat daar rechtstreeks mee in *tegenspraak* is. In werkelijkheid is p.g. Boecharin tegen de nieuwe vormen van de smytsjka. P.g. Boecharin neemt als uitgangspunt niet het snelle ontwikkelingstempo van de industrie als de hefboom van de reconstructie der landbouwproductie, maar de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf. Bij hem staat de "normalisatie" van de markt en het toelaten van het vrije spel der prijzen voor landbouwproducten op de markt op de voorgrond, het in het wezen van de zaak toelaten van de volledige vrijheid van handel. Vandaar zijn wantrouwende houding tegenover de kolchozen, die in zijn redevoering op het Juli-plenum van het C.C. en in zijn stellingen vóór het Juli-plenum van het C.C. tot uiting kwam. Vandaar zijn afwijzende houding tegenover elke vorm, welke dan ook, van buitengewone maatregelen tegen de koelakken bij de graaninzameling. Het is bekend, dat p.g. Boecharin buitengewone maatregelen uit de weg gaat, zoals de duivel de wierook. Het is bekend, dat p.g. Boecharin nog steeds niet kan begrijpen, dat de koelak onder de huidige verhoudingen niet vrijwillig een voldoende hoeveelheid graan zal afleveren. Dit is thans, door de tweejarige ervaring van ons inzamelingswerk, bewezen.

Maar hoe, indien desniettemin het graan voor de markt niet toereikend is? Boecharin antwoordt hierop: verontrust de koelak niet door buitengewone maatregelen en voer graan uit het buitenland in. Nog niet lang geleden heeft hij voorgesteld 50 miljoen

poed graan uit het buitenland in te voeren, d.w.z. voor 100 miljoen roebel valuta. En als de valuta nodig is om installaties voor de industrie in te voeren? Boecharin antwoordt hierop: men moet de voorkeur geven aan de invoer van graan uit het buitenland en klaarblijkelijk de invoer van installaties voor de industrie op de achtergrond laten.

Hieruit volgt dus, dat niet het snelle ontwikkelingstempo van de industrie de fundamentele oplossing vormt van het graanprobleem en de reconstructie van de landbouw, maar de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf, het koelakkenbedrijf hierbij inbegrepen, op de grondslag van de vrije markt en het vrije spel van de prijzen op de markt.

Wij hebben dus met twee verschillende plannen van de economische politiek te doen.

Het plan van de partij.

1. Wij rusten de industrie opnieuw uit (reconstructie).
2. Wij beginnen op serieuze wijze de landbouw opnieuw uit te rusten (reconstructie).
3. Daartoe moet de opbouw der kolchozen en sovchozen worden uitgebreid en moeten de contractatie en de machine- en tractorenstations, als middelen om de *productie-smytsjka* tussen de industrie en de landbouw tot stand te brengen, op massale schaal worden toegepast.
4. Wat betreft de graaninzamelingsmoeilijkheden in het gegeven moment, is het noodzakelijk de toelaatbaarheid van tijdelijke, buitengewone maatregelen te erkennen, die door de maatschappelijke ondersteuning der massa van de arme en de middelboeren worden versterkt, als één van de middelen om de tegenstand van de koelakken te breken en van de koelakken een zo groot mogelijke hoeveelheid graanoverschotten te ontvangen, die nodig zijn om het importeren van graan te vermijden en de valuta voor de ontwikkeling van de industrie te bewaren.
5. Het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren speelt, in de kwestie van de verzorging van het land met levensmiddelen en grondstoffen, een overheersende rol en zal deze nog blijven spelen, maar dit bedrijf alleen is reeds niet meer voldoende - de ontwikkeling van het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren moet *derhalve* worden aangevuld met de ontwikkeling van de kolchozen en sovchozen, met de massale contractatie, met de versnelde ontwikkeling van de machine- en tractorenstations, om het verdringen van de kapitalistische elementen uit de landbouw te vergemakkelijken en de individuele boerenbedrijven geleidelijk op de weg van de grote collectieve bedrijven op de weg van de collectieve arbeid te brengen.
6. Maar, om dit alles te kunnen bereiken, is het in de eerste plaats noodzakelijk, dat de ontwikkeling van de industrie, van ijzer en staal, de chemie, de machinebouw, de tractorenfabrieken, de fabrieken van landbouwmachines enz. wordt versterkt. Zonder dit is de oplossing van het graanprobleem en de reconstructie van de landbouw niet mogelijk.

Gevolgtrekking: de sleutel tot de reconstructie van de landbouw is het snelle ontwikkelingstempo van onze industrie.

Het plan van p.g. Boecharin.

1. "Normalisatie" van de markt, het toelaten van het vrije spel der prijzen op de markt en van de verhoging van de graanprijzen, zonder zich er door te laten weerhouden, dat dit kan leiden tot het duurder worden van de industriewaren, de grondstoffen, het brood.
2. Het individuele landbouwbedrijf op alle mogelijke wijzen ontwikkelen, bij een zekere verlangzaming van het ontwikkelingstempo der kolchozen en sovchozen (de stellingen van p.g. Boecharin in Juli, de redevoering van Boecharin op het Juli-plenum).
3. De graaninzameling aan zich zelf overlaten, waarbij altijd en onder alle omstandigheden zelfs een partieel aanwenden van buitengewone maatregelen tegen de koelakken moet zijn uitgesloten, zelfs indien deze maatregelen door de massa van de arme en de middelboeren worden ondersteund.
4. Ingeval van een tekort aan graan - de invoer van graan voor 100 miljoen roebel.
5. En als de valuta ontoereikend is ter dekking zowel van de invoer van graan als van die van installaties voor de industrie, dan moet de invoer van installaties verminderd worden en dus ook het ontwikkelingstempo van onze industrie - anders zal bij ons de landbouw "op de plaats rust marcheren" of zullen we zelfs een "keldering" van de landbouw beleven¹⁰.

Gevolgtrekking: de sleutel tot de reconstructie van de landbouw is de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf

Ziehier, welk een keer de kwestie neemt partijgenoten !

Het plan van p.g. Boecharin is een plan van vermindering van het ontwikkelingstempo van de industrie en een ondermijning van de nieuwe vormen van de smytsjka.

Dat zijn onze meningsverschillen.

Zijn wij met de ontwikkeling van de nieuwe vormen van de smytsjka, met de ontwikkeling van de kolchozen, sovchozen enz, niet te laat gekomen? .

Er zijn mensen, die beweren, dat de partij met deze zaak op z'n minst twee jaren te laat is gekomen. Dit is niet juist partijgenoten. Dit is volkomen onjuist. Zo kunnen alleen "linkse" schreeuwers spreken, die geen idee van de economie van de U.S.S.R. hebben. Wat betekent te laat komen in deze kwestie? Indien er sprake is van het vooruitzien van de noodzakelijkheid der kolchozen en sovchozen, dan zijn wij deze zaak reeds tijdens de Octoberomwenteling begonnen. Dat de partij de noodzakelijkheid van de kolchozen en de sovchozen reeds toenmaals, in de periode van de Octoberomwenteling, heeft voorzien - daarover kan niet de minste twijfel bestaan. Tenslotte kan men ons program ter hand nemen, dat op het VIIIste Partijcongres (Maart 1919) werd aangenomen. Er is daar met de noodzakelijkheid van de kolchozen en sovchozen volkomen duidelijk rekening gehouden. Maar het vooruitzien alleen van de noodzakelijkheid van de kolchozen en sovchozen door de

leidende toppen van onze partij, is niet voldoende om een *massale beweging* van de kolchozen en sovchozen in het leven te roepen en te organiseren. Er is hier dus geen sprake van vooruitzien, maar van de verwezenlijking van het plan van de kolchos- en sovchosopbouw. Maar voor de *verwezenlijking* van zulk een plan is een gehele reeks voorwaarden vereist, die er tot nu toe niet waren en die slechts in de laatste tijd zijn ontstaan. Daar gaat het om, partijgenoten.

Om het plan voor de massale beweging der kolchozen en sovchozen te verwezenlijken - daartoe is in de eerste plaats noodzakelijk, dat de partijleiding in deze, kwestie vóór alles door de gehele partij in *haar massa* wordt ondersteund. En de partij is, zoals bekend is, bij ons een miljoenenpartij. Bijgevolg was het noodzakelijk de brede partijmassa's van de juistheid van de politiek van de leidende toppen te overtuigen. Dit ten eerste.

Daartoe is verder noodzakelijk, dat er onder de boeren zelf een massale beweging ten gunste van de kolchozen werd geschapen, opdat de boeren de kolchozen niet zouden vrezen, en zelf tot de kolchozen toetreden, nadat zij zich door de ervaring van de voordelen van de kolchozen boven het individuele bedrijf hadden overtuigd. En dit is een ernstige kwestie, die een zekere tijd eist. Dit ten tweede.

Daartoe is het noodzakelijk, dat de staat over de materiële middelen beschikt, die voor het financieren van de kolchozen en sovchozen noodzakelijk zijn. En voor deze zaak zijn honderden en honderden miljoenen nodig, waarde partijgenoten. Dit ten derde.

Daartoe is tenslotte noodzakelijk, een in min of meer bevredigende mate ontwikkelde industrie, hetgeen noodzakelijk is om de landbouw van machines, tractoren, meststoffen enz. te voorzien. Dit ten vierde.

Kan men beweren, dat bij ons twee à drie jaar geleden aan al deze voorwaarden reeds voldaan was? Neen, dat kan men niet beweren.

Men mag niet vergeten, dat wij een *regerende* partij en *geen oppositiepartij* zijn. Een oppositiepartij kan leuzen uitgeven - ik spreek over de praktische hoofdleuzen van de beweging teneinde ze, nadat de partij aan de macht is gekomen, te verwezenlijken. Niemand kan een oppositiepartij er van beschuldigen, dat zij haar hoofdleuzen niet onmiddellijk verwezenlijkt, omdat allen begrijpen dat niet zij, de oppositiepartij, aan het roer staat, maar andere partijen. Geheel anders staat het er met een regerende partij voor, zoals onze bolsjewistische partij er een is. De leuzen van de partij zijn niet eenvoudige (agitatorische) leuzen, maar hebben een veel grotere betekenis, omdat zij de kracht bezitten van een *praktisch besluit, de kracht van een wet*, die reeds thans uitgevoerd moet worden. Onze partij kan geen praktische leuze uitgeven en daarna de verwezenlijking daarvan uitstellen. Dat zou bedrog van de massa's zijn. Om de leuze op te stellen, vooral zulk een ernstige leuze als het leiden van de miljoenenmassa's van de boeren op de weg van het collectivisme, daartoe moeten de voorwaarden voor de directe verwezenlijking daarvan aanwezig zijn en daartoe

moeten tenslotte deze voorwaarden worden geschapen, georganiseerd. Zie hier, waarom het voorzien alleen van de noodzakelijkheid van de kolchozen en sovchozen door de partijleiding voor ons niet voldoende is. Zie hier, waarom wij de voorwaarden nodig hebben, die voor het *verwezenlijken* en het *doorzetten* van onze leuzen noodzakelijk zijn.

Was onze partij in haar *massa*, laat ons zeggen, twee, drie jaren geleden gereed, om de kolchozen en sovchozen met alle middelen tot ontwikkeling te brengen? Neen, hiertoe was zij nog niet gereed. De ernstige wending in de partijmassa's in de richting van de nieuwe vormen van de smytsjka, begon pas na de eerste ernstige moeilijkheden bij de graaninzameling. Deze moeilijkheden waren er voor nodig om de massa van de partij de volle noodzakelijkheid te doen gevoelen om de nieuwe vormen van de smytsjka en, in de eerste plaats, de kolchozen en sovchozen te forceren en in deze kwestie vastberaden haar Centraal Comité te ondersteunen. Hier hebt gij weer een voorwaarde, die vroeger bij ons niet aanwezig was en die er thans is.

Bestond er bij ons twee à drie jaren geleden een ernstige beweging van de miljoenenmassa's van de boeren ten gunste van de kolchozen en sovchozen? Neen, die bestond er niet. Het is iedereen bekend, dat de boeren twee à drie jaren geleden tegenover de sovchozen vijandig gestemd waren en de kolchozen als een volkomen overbodige "commune" beschouwden. En thans? Thans staat het al heel anders. Thans hebben wij reeds gehele lagen van boeren, die naar de sovchozen en kolchozen opzien als een bron van ondersteuning van het boerenbedrijf met zaden, veredeld vee, machines en tractoren. Geeft thans slechts machines en tractoren en de zaak van de kolchozen zal in een versneld tempo voorwaarts gaan.

Hoe is deze wending van zekere, tamelijk belangrijke lagen van de boeren tot stand gekomen? Waardoor werd zij begunstigd? In de eerste plaats door de ontwikkeling van de coöperatie en de coöperatieve samenwerking. Het valt niet te betwijfelen, dat er bij ons, zonder de machtige ontwikkeling van de coöperatie, vooral van de landbouwcoöperatie, die onder de boeren de psychologische grondslag ten gunste van de kolchozen heeft geschapen, niet die trek naar de kolchozen zou bestaan, die thans gehele lagen van de boeren aan de dag leggen. Een grote rol speelde hier tevens het aanwezig zijn van goed ingerichte kolchozen, die de boeren een goed voorbeeld ervan gaven hoe men de landbouw kon verbeteren, door de kleine boerenbedrijven in grote, collectieve bedrijven te verenigen. Het bestaan van goed ingerichte sovchozen, die de boeren bij het verbeteren van hun bedrijf behulpzaam waren, speelde hier eveneens een rol. Ik spreek nog niet eens van andere feiten, die aan allen goed bekend zijn. Hier hebt gij dus nog een voorwaarde, die vroeger niet bestond en die wij thans hebben. Verder, kan men soms beweren, dat wij twee à drie jaren geleden de mogelijkheid hadden om de kolchozen en sovchozen op ernstige wijze te financieren en honderden miljoenen roebels aan deze zaak te besteden? Neen, dat kan men niet. Gij weet zeer goed, dat er bij ons een tekort aan geldmiddelen bestond, zelfs voor de ontwikkeling van dat minimum van de industrie, zonder hetwelk in het algemeen geen enkele industrialisatie mogelijk is, om van de reconstructie van de landbouw

maar niet te spreken.

Konden wij deze geldmiddelen aan de industrie onttrekken, aan de industrie, die de grondslag vormt van de industrialisatie van het land en ze aan de kolchozen en sovchozen overdragen? Het is duidelijk, dat wij dit niet konden. Welnu, en thans? Thans hebben wij de middelen om de kolchozen en sovchozen tot ontwikkeling te brengen.

Kan men tenslotte beweren, dat wij twee à drie jaren geleden in de industrie reeds een basis hadden, groot genoeg, voor een meer intensieve voorziening van de landbouw van machines, tractoren, enz? Neen, dit kan men niet. Toenmaals was het onze taak *een minimum aan industrie als grondslag te scheppen*, voor het in de toekomst verzorgen van de landbouw met machines en tractoren. Toen gingen onze spaarzame financiële middelen op aan het scheppen van deze grondslag. Welnu, en thans? Thans bestaat bij ons deze industriële grondslag voor de landbouw. In ieder geval wordt deze basis in een versneld tempo geschapen.

Hieruit volgt, dat de noodzakelijke voorwaarden voor een massale ontwikkeling van de kolchozen en sovchozen bij ons pas in de laatste tijd tot stand zijn gekomen.

Zo staat de zaak er voor, partijgenoten.

Ziehier, waarom er niet kan gezegd worden, dat wij met het ontwikkelen van de nieuwe vormen van de smytsjka te laat zijn gekomen.

f) P.G. BOECHARIN ALS THEORETICUS.

Dit zijn in hoofdzaak de voornaamste fouten van de theoreticus van de rechtse oppositie - van p.g. Boecharin - op het gebied van de fundamentele vraagstukken van onze politiek.

Men zegt, dat p.g. Boecharin de theoreticus van onze partij is.

Hij is natuurlijk een theoreticus en een theoreticus van niet geringe betekenis. Maar de zaak is, dat het er op het gebied van de theorie bij hem niet al te best voor staat. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit, dat hij bij de zo juist door mij gekarakteriseerde vraagstukken van de partijpolitiek een gehele reeks van fouten heeft opeengestapeld. Het is niet mogelijk dat deze fouten, fouten inzake de Cominform, fouten betreffende vraagstukken van de klassenstrijd, de verscherping van de klassenstrijd, de boeren, de N.E.P., de nieuwe vormen van de smytsjka - het is niet mogelijk dat al deze fouten bij hem toevallig aan de dag zouden zijn getreden. Neen, deze fouten zijn geen toevallige fouten. Deze fouten van p.g. Boecharin zijn voortgesproten uit zijn onjuist standpunt, uit zijn theoretische tekortkomingen. Ja, p.g. Boecharin is een theoreticus, maar niet ten volle een Marxistisch theoreticus, hij is een theoreticus, die nog grondig moet studeren om ten volle een Marxistische theoreticus te worden.

Men beroept zich op de bekende brief van p.g. Lenin over Boecharin als theoreticus.

Veroorloof mij, deze brief voor te lezen.

"Wat betreft de jonge leden van het Centraal Comité" zeide Lenin - "wil ik enige woorden over Boecharin en Pjatakow zeggen. Dit zijn volgens mijn opvatting de meest talentvolle krachten (uit de jongste krachten) en men moet, wat hen aangaat, het volgende in het oog houden:

Boecharin is niet alleen een zeer waardevol en zeer groot theoreticus van de partij, maar men beschouwt hem ook terecht als de lieveling van de gehele partij, *zijn theoretische inzichten echter kunnen slechts onder het grootste voorbehoud als volkomen Marxistisch beschouwd worden, want zij hebben iets scholastisch (hij heeft de dialectiek nooit bestudeerd en ik ben van mening dat hij haar nooit ten volle heeft begrepen)*.¹¹

Dus een theoreticus zonder dialectiek. Een scholastisch theoreticus. Een theoreticus wiens "theoretische inzichten slechts onder het grootste voorbehoud als volkomen Marxistisch kunnen beschouwd worden". Dat is de door Lenin gegeven karakteristiek van de theoretische physionomie van p.g. Boecharin.

Gij begrijpt zelf kameraden, dat zulk een theoreticus nog verder studeren moet. En als p.g. Boecharin begreep, dat hij een nog niet geheel afgestudeerd theoreticus is, dat hij nog verder moet studeren, dat hij een theoreticus is, die zich de dialectiek nog niet ten volle eigen heeft gemaakt en dat de dialectiek de ziel van het Marxisme is - als hij dit zou begrijpen, dan zou hij bescheidener zijn en daar zou de partij slechts bij winnen. Maar nu wil het ongeluk, dat Boecharin niet aan bescheidenheid lijdt, nu wil het ongeluk, dat hij niet alleen met aan bescheidenheid lijdt, maar dat hij er zich zelfs toe zet onze leraar Lenin, met betrekking tot een gehele reeks van vraagstukken en in de eerste plaats met betrekking tot het vraagstuk van de staat, te onderrichten. En daarin ligt het ongeluk. partijgenoten.

Veroorloof mij, naar aanleiding hiervan te verwijzen naar het bekende theoretische geschil tussen Lenin en Boecharin ten opzichte van de staat, dat zich in het jaar 1916 afspeelde. Dit is voor ons van belang, zowel om de buitensporige aanspraken van p.g. Boecharin bloot te leggen, die zich opmaakt Lenin les te geven, als om de wortels van zijn theoretische zwakheden in belangrijke vraagstukken bloot te leggen, zoals het vraagstuk van de dictatuur van het proletariaat. van de klassenstrijd, enz. Zoals bekend is, verscheen in het jaar 1916 in liet tijdschrift "De Jeugd-Internationale" een met Nota Bene ondertekend artikel van p.g. Boecharin, dat in het wezen van de zaak tegen p.g. Lenin was gericht. In dit artikel schrijft p.g. Boecharin:

" ... Het is volkomen foutief het onderscheid tussen de socialisten en de anarchisten hierin te zoeken, dat de eersten - aanhangers - en de tweeden - tegenstanders van de staat zijn. Het onderscheid ligt in werkelijkheid hierin, dat de revolutionaire sociaal-democratie de nieuwe maatschappelijke productie als een gecentraliseerde, d.w.z. technisch. meest progressieve productie wil organiseren, terwijl de gedecentraliseerde anarchistische productie slechts een schrede achterwaarts naar de oude techniek, .naar

de oude ondernemingsvorm zou betekenen ... "

" ... Voor de sociaal-democratie, die de opvoedster van de massa's is of ten minste moet zijn, is het thans meer dan ooit noodzakelijk de nadruk te leggen op haar principiële vijandschap tegenover de staat ... De tegenwoordige oorlog heeft getoond, hoe diep de wortels van het staatswezen in de ziel van de arbeiders zijn doorgedrongen".

Lenin, die deze opvattingen van p.g. Boecharin critiqueert, antwoordt in een speciaal, in het jaar 1916 gepubliceerd artikel:

"Dit is niet juist. De schrijver stelt de vraag, waarin het verschil in de verhouding van de socialisten en de anarchisten *tegenover* de staat ligt, maar hij antwoordt *niet* op deze, maar op een *andere* vraag, op de vraag nl. waarin het verschil ligt tussen hun verhouding tot de economische grondslag van de toekomstige maatschappij. Dit is natuurlijk een zeer belangrijke en noodzakelijke vraag. Maar hieruit vloeit niet voort, dat men de *hoofdzaak* in het verschil tussen de verhouding van de socialisten en de anarchisten tot de staat zou mogen vergeten. De socialisten zijn vóór het gebruikmaken van de moderne staat en zijn instellingen, in de strijd voor de bevrijding van de arbeidersklasse en eveneens vóór de noodzakelijkheid, om van de staat gebruik te maken voor de eigenaardige overgangsvorm van het kapitalisme naar het socialisme. Zulk een overgangsvorm, *eveneens* een staat, is de dictatuur van het proletariaat. De anarchisten willen de staat "afschaffen", hem "uiteen doen springen" (sprengen), zoals pg. Nota Bene zich op één plaats uitdrukt, waarbij hij deze opvatting verkeerdelijk aan de socialisten toeschrijft. De socialisten - de schrijver citeerde jammer genoeg de hierop betrekking hebbende woorden van Engels te onvolledig - erkennen het afsterven, "het geleidelijk" "inlapsen" van de staat *na* de onteigening van de bourgeoisie ... "

Wil men "de nadruk leggen" op de "principiële vijandige gezindheid" tegenover de staat, dan moet men deze werkelijk "duidelijk" begrijpen. Maar bij de schrijver is deze duidelijkheid juist niet aanwezig. De zin over de "wortels van het staatswezen" is al in het bijzonder volkomen verward, onmarxistisch en onsocialistisch. Niet het "staatswezen" kwam in botsing met het afwijzen van het staatswezen, maar de opportunistische politiek (d.w.z. de opportunistische, reformistische, burgerlijke verhouding tot de staat) kwam in botsing met de revolutionaire sociaal-democratische politiek (d.w.z. met de revolutionair sociaaldemocratische verhouding tot de burgerlijke staat en tot het gebruikmaken van de staat tegen de bourgeoisie, om haar ten val te brengen). Dit zijn twee volkomen verschillende dingen¹² .

Het is blijkbaar duidelijk, waar het hier om gaat en in welke halfanarchistische poel p.g. Boecharin is terechtgekomen:

Sten. Lenin had toen de noodzakelijkheid van "het doen uiteenspringen" van de staat nog niet in ontwikkelde vorm geformuleerd. Boecharin benaderde, hoewel hij anarchistische fouten maakte, de formulering van dit vraagstuk.

Stalin. Neen p.g. Sten, daar gaat het thans niet om, het gaat om de verhouding tot de staat in het algemeen, het gaat er om, dat volgens de mening van Boecharin, de arbeidersklasse *principiëel* vijandig tegenover *iedere* staat moet staan, de staat der arbeidersklasse daarbij inbegrepen.

Sten. Lenin sprak toen alleen over het gebruikmaken van de staat en zeide bij zijn kritiek op p.g. Boecharin niets over "het doen uiteenspringen".

Stalin. Gij vergist u, p.g. Sten. Ik kan u verzekeren, dat het er hier om gaat, dat de arbeiders volgens de mening van Boecharin (en van de anarchisten) de nadruk moeten leggen op hun *principiëel* vijandige gezindheid tegenover iedere staat, en dus ook tegenover de staat van de overgangperiode, tegenover de staat van de arbeidersklasse. Tracht maar eens onze arbeiders uit te leggen, dat de arbeidersklasse van *principiëel* vijandige gezindheid doordrongen moet zijn tegenover de proletarische dictatuur, die immers eveneens een staat is. Het standpunt van Boecharin, ontvouwd in zijn artikel in de "Jeugd-Internationale", is een standpunt, dat de staat gedurende de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme afwijst. P.g. Boecharin heeft hier "een kleinigheid" over het hoofd gezien, hij heeft namelijk de gehele overgangperiode over het hoofd gezien, waarin de arbeidersklasse het niet zonder haar eigen staat kan stellen, indien zij werkelijk de bourgeoisie wil onderdrukken en het socialisme opbouwen. Dit ten eerste. Ten tweede is het niet juist, dat p.g. Lenin toen in zijn kritiek de theorie van het "doen uiteenspringen", het "afschaffen" van de staat in het geheel niet zou hebben aangeroerd. Lenin heeft niet alleen deze theorie aangeroerd, zoals dat uit de door mij aangehaalde citaten blijkt, maar haar bovendien gekritiseerd als een anarchistische theorie en de theorie van het *scheppen* van een nieuwe staat, nadat de bourgeoisie ten val gebracht is, en wel van de staat van de proletarische dictatuur er tegenover gesteld. Tenslotte mag men de anarchistische theorie van het "doen uiteenspringen" van de staat niet verwarren met de Marxistische theorie van het "breken", het "stukslaan" van de *burgerlijke* staatsmachine. Deze of gene kameraad is geneigd deze twee verschillende begrippen met elkaar te verwisselen, daarbij van de mening uitgaande, dat zij dezelfde gedachte tot uitdrukking brengen. Dat is echter niet juist. Dat is volkomen onjuist, partijgenoten. Lenin ging juist van de Marxistische theorie van het "breken" van de *burgerlijke* staatsmachine uit, toen hij de anarchistische theorie van het "doen uiteenspringen" en de "afschaffing" van de staat als zodanig kritiseerde.

Het is misschien niet overbodig, indien ik hier, ter meerdere duidelijkheid, één van de handschriften van p.g. Lenin over de staat aanhaal, een handschrift, dat door hem blijkbaar aan het einde van 1916 of in het begin van 1917 (vóór de Februarirevolutie 1917) werd geschreven. Uit dit handschrift valt gemakkelijk op te maken, dat: a) Lenin, toen hij de halfanarchistische fouten van p.g. Boecharin, met betrekking tot het vraagstuk van de staat kritiseerde, van de Marxistische theorie van het "breken" van de burgerlijke staatsmachine uitging, b) dat Boecharin, hoewel hij volgens de uitdrukking van Lenin, "dichter bij de waarheid staat dan Kautsky", "de Kautskyanen bij hun fouten hulp verleent inplaats van hen te ontmaskeren". Zie hier de tekst van dit

handschrift:

"Van *buitengewoon* groot belang met betrekking tot het vraagstuk van de staat is de brief van *Engels* aan *Bebel* van 16/28 Maart 1875".

Zie hier de belangrijkste passage volledig:

"... De vrije volksstaat is in de vrije staat veranderd. Grammaticaal genomen is een vrije staat een staat, waar de staat vrij is tegenover zijn burgers, dus een staat met een despotische regering. *Men zou heel het gepraat over de staat moeten laten varen*, in het bijzonder *sedert de Commune, die reeds geen staat meer was in de eigenlijke zin van het woord*. De "volksstaat", hebben de anarchisten ons tot vervelens toe naar het hoofd gegooid, ofschoon reeds het werk van Marx tegen Proudhon en daarna het "Communistisch Manifest" rechtstreeks zeggen, *dat de staat met het invoeren van de socialistische maatschappelijke orde zich vanzelf oplost en verdwijnt*. Omdat de "staat" nu toch slechts een voorbijgaande instelling is, waarvan men zich in de strijd, in de revolutie bedient, om zijn tegenstanders met geweld er onder te houden, is het pure onzin van een "vrije volksstaat" te spreken: zolang het proletariaat de staat nog *nodig heeft*, gebruikt het hem *niet in het belang van de vrijheid, maar om zijn tegenstanders er onder te houden en zodra er van vrijheid sprake kan zijn, houdt de staat op als zodanig te bestaan*. Wij zouden derhalve willen voorstellen, overal, in plaats van „staat”, het woord “*gemenebest*” (Gemeinwesen) te zetten, een goed oud Duits woord, dat het Franse "commune" heel goed kan vervangen. (Cursief van Engels.)

Dit is wellicht de merkwaardigste en zeker de scherpste passage, om het zo te zeggen, bij Marx en Engels "tegen de staat".

- 1) "Men moet heel het gepraat over de staat laten varen" .
- 2) "De Commune was reeds *geen* staat meer in de eigenlijke zin". (Maar wat dan? Blijkbaar een overgangsvorm van de staat naar de niet-staat!)
- 3) De anarchisten hebben ons tot vervelens toe de "volksstaat" (in die Zähne geworfen) naar het hoofd gegooid. (Dit betekent, dat Marx en Engels zich schaamden voor die in het oog lopende fout van hun Duitse vrienden; zij beschouwden ze echter als een veel en veel minder ernstige fout dan de fout van de anarchisten, hetgeen *onder de toenmalige omstandigheden*, zoals vanzelf spreekt volkomen juist was. Dit N.B !!).
- 4) De staat "gaat vanzelf in ontbinding over" ("wordt ontbonden") (Nota Bene) en verdwijnt ... (zie later: "sterft af") "met het invoeren van de socialistische maatschappelijke orde ... "
- 5) De staat is een "tijdelijke instelling", die "in de strijd, in de revolutie" noodzakelijk is ... (noodzakelijk voor het *proletariaat*, zoals vanzelf spreekt).
- 6) De staat is *niet* nodig voor de vrijheid, maar *ter onderdrukking van de tegenstanders van het proletariaat* (Niederhaltung is geen eigenlijke onderdrukking, maar een terughouden van de restauratie, een er-onder-houden).
- 7) Wanneer er vrijheid zal zijn, zal er geen staat zijn.
- 8) Wij (d.w.z. Engels en Marx) zouden willen voorstellen "overal" (in het program) in plaats van "staat" van "gemenebest" (Gemeinwesen), "commune" te spreken !

Hieruit blijkt, hoe niet alleen de opportunisten, maar ook Kautsky, Marx en Engels hebben vervlakt, bezoedeld.

De opportunisten hebben niet één van deze acht zeer rijke gedachten begrepen ! Zij hebben *slechts* de praktische behoefte van het ogenblik genomen: gebruikmaken van de politieke strijd, gebruikmaken van de *huidige* staat voor de scholing, de opvoeding van het proletariaat, voor het "loskrijgen van concessies". Dit is juist (tegen de anarchisten), maar dit is slechts voor 1/100ste deel Marxisme, indien men zich aldus rekenkundig kan uitdrukken.

Kautsky heeft in zijn propagandistisch en publicistisch werk in het algemeen de punten 1, 2, 5, 6, 7 en 8 en het "zerbreken" van Marx geheel verdoezeld (of vergeten? of niet begrepen?) (in de polemiek met Pannekoek in 1912 of 1913 was Kautsky met betrekking tot dit vraagstuk (zie hieronder blz. 45--47) reeds volkomen naar het opportunisme afgezakt ...).

Van de anarchisten scheiden ons (a) het gebruikmaken van de staat *thans* en (b) *tijdens* de revolutie van het proletariaat ("de dictatuur van het proletariaat") punten die direct van het allergrootste belang zijn voor de praktijk (deze heeft Boecharin juist vergeten !).

Van de opportunisten scheiden ons - veel diepere "meer eeuwige" waarheden over (aa) het "tijdelijke" karakter van de staat, over (bb) de *schadelijkheid* van het "gepraat" over de staat *thans*, over (yy) het niet volkomen staatskarakter van de dictatuur van het proletariaat, over (dd) de tegenstelling tussen de staat en de vrijheid, over (ee) de juistere idee (begrip, program-uitdrukking) van "gemenebest" inplaats van staat, over het (ff) "breken" (zerbreken) van de bureaucratistische en militaire machine. Men dient bovendien niet te vergeten, dat de openlijke opportunisten van Duitsland (Bernstein, Kolb, enz.), *de dictatuur van het proletariaat* rechtstreeks afwijzen en het officiële program en Kautsky dit *indirect* doen door in de dagelijkse agitatie hierover te zwijgen en het renegatendom van Kolb en Co. te *dulden*.

Aan Boecharin werd in Augustus 1916 geschreven:

"Laat je gedachten over de staat *volledig rijp worden*". Hij *gaf* hier evenwel niet de gelegenheid toe, terwijl hij als "Nota Bene" in de pers optrad en dit op zulk een wijze deed, dat hij inplaats van de Kautskyanen te ontmaskeren, hun door zijn fouten hulp verleende ! Maar in het wezen van de zaak staat Boecharin dichter bij de waarheid dan Kautsky". (*N. Lenin.*)

Dat is de korte geschiedenis van het theoretische geschil inzake het vraagstuk van de staat.

Men zou zeggen, dat de zaak duidelijk is. Boecharin maakte halfanarchistische fouten - het is tijd deze fouten te verbeteren en verder in de voetstappen van Lenin te treden. Zo kunnen echter alleen Leninisten denken - Boecharin gaat hier blijkbaar niet mee akkoord. Hij beweert, integendeel, dat niet hij heeft gefaald, maar Lenin, dat niet hij in de voetstappen van Lenin trad of moet treden, maar dat omgekeerd Lenin genood-

zaakt bleek te zijn in de voetstappen van Boecharin te treden. Gij gelooft dit niet partijgenoten? Zo niet, luistert dan verder. Na deze geschillen, die in het jaar 1916 plaats hadden, 9 jaar daarna, in de loop waarvan p.g. Boecharin het stilzwijgen bewaarde, *één jaar na de dood van Lenin*, namelijk in het jaar 1925, publiceert p.g. Boecharin in het verzamelwerk "De revolutie van het recht" het artikel "Bijdrage tot de theorie van de imperialistische staat", dat destijds door de redactie van de "Verzamelbundel van de sociaal-democraat" (dat is door Lenin) niet ter publicatie werd opgenomen. In een aantekening daarbij verklaart hij ronduit dat niet Lenin in dit geschil gelijk had, maar hij, Boecharin. Dit moge ongelofelijk schijnen, maar het is een feit, partijgenoten.

Luistert naar de tekst van deze aantekening:

"Tegen het artikel in de "Jeugd-Internationale" trad W.I. (d.i. Lenin) op met een opmerking. De lezers zullen gemakkelijk inzien, dat ik de fout niet had begaan die mij werd toegeschreven, want ik zag ten duidelijkste de noodzakelijkheid van de dictatuur van het proletariaat in; anderzijds blijkt uit de opmerking van Lenin, dat hij toentertijd een *onjuiste houding aannam met betrekking tot de stelling van het "doen uiteenspringen" van de staat* (van de burgerlijke, zoals vanzelf spreekt) *en dit vraagstuk verwarde met het vraagstuk van het afsterven van de dictatuur van het proletariaat*¹³). Misschien had ik toentertijd het onderwerp van de dictatuur meer moeten ontwikkelen. Maar te mijner rechtvaardiging kan ik zeggen, dat toen in het algemeen zulke sociaal-democratische loftuitingen over de burgerlijke staat gangbaar waren, waartegenover het zeer natuurlijk was, alle aandacht op het vraagstuk van het *doen uiteenspringen* van deze machine te concentreren.

Toen ik bij mijn terugkeer uit Amerika in Rusland Nadjezjda Konstantinowna ontmoette (dit was op ons illegale VIde Congres - in die tijd hield Lenin zich verborgen), waren haar eerste woorden: "Lenin verzocht mij U mede te delen, dat er thans met betrekking tot het vraagstuk van de staat tussen u beiden geen meningsverschil kan bestaan". *Iljitsj* heeft zich met de vraag beziggehouden *en is tot dezelfde gevolgtrekking gekomen*¹⁴) met betrekking tot het "doen uiteenspringen", maar hij heeft dit thema en later ook de leer over de dictatuur in zulk een mate verder ontwikkeld, dat hij in deze richting een nieuw tijdperk in de ontwikkeling van de theoretische gedachte in deze richting heeft geopend"¹⁵.

Zo schrijft p.g. Boecharin over Lenin, een jaar na Lenins dood.

Hier hebt gij een voorbeeld van hypertrophische aanmatiging van een niet-volleerd theoreticus !

Het is zeer goed mogelijk, dat Nadjezjda Konstantinowna inderdaad p.g. Boecharin gesproken heeft, over hetgeen p.g. Boecharin hier schrijft. Maar wat volgt hieruit? Hieruit volgt slechts dit éne, dat Lenin enige grond had te menen, dat Boecharin zijn fouten had laten varen of bereid was het te doen. Niet meer dan dat. Maar p.g. Boecharin oordeelde anders. Hij trok daaruit de conclusie, dat van nu af aan niet Lenin, maar hij, d.w.z. Boecharin, als de schepper of in ieder geval als de geestelijke

vader van de Marxistische theorie over de staat moet worden beschouwd.

Tot nu toe beschouwden wij ons als Leninisten en gaan voort dit te doen. Maar thans blijkt, dat zowel Lenin als wij, zijn leerlingen, Boecharinians zijn. Dat is min of meer belachelijk, partijgenoten. Maar wat te doen, wanneer wij met de opgeblazen aanmatiging van p.g. Boecharin te doen krijgen.

Men zou kunnen veronderstellen, dat p.g. Boecharin zich in zijn aantekening bij het hierboven genoemde artikel heeft versproken, dat hij een domheid heeft gezegd en deze daarna heeft vergeten. Maar dit blijkt niet waar te zijn. P .g. Boecharin heeft dit, zoals blijkt, volkomen ernstig gezegd. Dit blijkt, al was het slechts hieruit, dat de verklaring van p.g. Boecharin over de *fouten* van Lenin en het *gelijk* hebben van Boecharin, die hij in deze aantekening aflegde, onlangs opnieuw werd gepubliceerd, namelijk in het jaar 1927, d.i. twee jaar na de eerste uitval van p.g. Boecharin tegen Lenin, in de biografische schets van p.g. Maretski over p.g. Boecharin (zie de "Sovjet-Encyclopedie"), waarbij p.g. Boecharin er zelfs niet aan heeft gedacht tegen zulk een ... durf van p.g. Maretski te protesteren. Het is duidelijk, dat het optreden van p.g. Boecharin tegen Lenin niet als toeval kan worden beschouwd.

Het komt er dus op neer, dat Boecharin gelijk heeft en niet Lenin, dat niet Lenin, maar Boecharin de inspirator van de Marxistische theorie van de staat zou zijn. Dat is, partijgenoten, het beeld van de theoretische ontwrichtingen en de theoretische pretenties van p.g. Boecharin.

En deze man heeft na dit alles de durf, hier in zijn redevoering erover te spreken, dat er in het theoretische standpunt van onze partij "iets voos" is, dat er in het theoretische standpunt van onze partij een afwijking naar het Trotskisme aanwezig is ! En dit zegt dezelfde p.g. Boecharin, die een gehele reeks van de grofste theoretische en praktische fouten maakt (en in het verleden maakte), die nog onlangs bij Trotski in de leer ging, die nog gisteren een blok trachtte aan te gaan met de Trotskisten tegen de Leninisten en door een achterdeur naar hen toevluchtte! Wel, is dat soms niet belachelijk, partijgenoten?

g) HET VIJFJARENPLAN OF HET TWEEJARENPLAN.

Veroorloof mij, thans tot de redevoering van p.g. Rykow over te gaan. Trachtte p.g. Boecharin de theoretische motivering van de rechtse afwijking te geven - p.g. Rykow poogde in zijn redevoering aan deze een grondslag van praktische voorstellen te geven en ons met de "verschrikkingen", voortvloeiende uit onze moeilijkheden op landbouwgebied, bang te maken. Dit betekent niet, dat p.g. Rykow geen theoretische vraagstukken heeft aangeroerd. Neen, hij heeft ze aangeroerd. Maar terwijl hij dit deed, heeft hij minstens twee ernstige fouten gemaakt.

In zijn ontwerpresolutie over het vijfjarenplan, die door de commissie van het

Politieke Bureau van de hand werd gewezen, zegt p.g. Rykow, dat de "centrale idee van het vijfjarenplan in de groei van de productiviteit van de volksarbeid is gelegen", Ondanks het feit, dat de commissie van het Politieke Bureau dit volkomen onjuiste standpunt heeft verworpen, heeft p.g. Rykow het hier in zijn redevoering verdedigd. Is het juist, dat *in het land van de Sovjets* de toename van de productiviteit van de arbeid de centrale idee van het vijfjarenplan is? Neen, dit is niet juist. Wij hebben immers niet *iedere* toename van de productiviteit van de volksarbeid nodig. Wij hebben een *bepaalde* toename van de productiviteit van de volksarbeid nodig en wel een zodanige toename, die het *systematische overwicht van de socialistische sector der volkshuishouding over de kapitalistische sector verzekert*. Daar gaat het om, partijgenoten. Een vijfjarenplan, dat deze centrale idee vergeet, is geen vijfjarenplan, maar vijfjaren-onzin. Bij de toename van de productiviteit van de arbeid in het algemeen heeft iedere maatschappij belang, ook de kapitalistische en de vóórkapitalistische. Het onderscheid tussen de *Sovjet*-maatschappij en iedere andere maatschappij ligt juist hierin, dat zij niet bij iedere toename van de productiviteit van de arbeid belang heeft, maar bij een zodanige toename, die het overwicht van de socialistische vormen van de huishouding op de andere vormen, en in de eerste plaats op de kapitalistische vormen van de huishouding verzekert, die op deze wijze het overwinnen en het verdringen van de kapitalistische vormen van de huishouding verzekert. Maar p.g. Rykow heeft deze werkelijk centrale idee van het vijfjarenplan, van de ontwikkeling van de *Sovjet*-maatschappij, vergeten. Hierin ligt zijn eerste theoretische fout.

Zijn tweede fout ligt hierin, dat hij geen onderscheid maakt, of het onderscheid niet wil begrijpen, tussen, laat ons zeggen, het kolchosbedrijf en alle mogelijke individuele bedrijven, het individuele kapitalistische bedrijf daarbij inbegrepen, met betrekking tot de warenomloop. P.g. Rykow verzekert, dat hij van het standpunt van de warenomloop, op de graanmarkt, van het standpunt van het verkrijgen van graan, geen onderscheid ziet tussen een kolchos en een particuliere bezitter van graan en dat het hem dus onverschillig is, of wij graan bij de kolchos, bij de particuliere bezitter van graan of bij een willekeurige Argentijnse opkoper van graan kopen. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is volkomen onjuist. Dat is een herhaling van de bekende verklaring van p.g. Froemkin, die eens beweerd heeft, dat het hem onverschillig was waar en bij wie hij graan kocht, bij de particulier of bij de kolchos. Dat is een gemaskeerde vorm van verdediging, rehabilitatie en rechtvaardiging van de koelakkenmachinaties op de graanmarkt. Het feit, dat deze verdediging van het standpunt van de warenomloop wordt gevoerd - dit feit brengt geen verandering in de kwestie, dat het toch een rechtvaardiging van de koelakkenmachinaties op de graanmarkt is. Indien er van het standpunt van de warenomloop geen onderscheid bestaat tussen collectieve en tussen niet-collectieve bedrijfsvormen, loont het dan nog de moeite de kolchozen tot ontwikkeling te brengen, hun voorrechten te geven, zich bezig te houden met de moeilijke taak van het overwinnen van de kapitalistische elementen in de landbouw? Het is duidelijk, dat p.g. Rykow een onjuist standpunt heeft ingenomen. Hierin ligt zijn tweede theoretische fout. Dit echter terloops. Laat ons tot de, in de redevoering van p.g. Rykow gestelde

praktische vraagstukken overgaan.

P.g. Rykow heeft hier beweerd, dat er behalve het vijfjarenplan, nog een ander, een parallellopend plan en wel een tweejarigenplan van de ontwikkeling van de landbouw nodig is. Hij motiveerde dit voorstel betreffende een parallellopend tweejarigenplan met de moeilijkheden in de landbouw. Hij zeide: een vijfjarenplan is een goede zaak en hij is er voor, maar als wij tegelijkertijd een tweejarigenplan van de landbouw zullen geven, dan zal dit nog beter zijn, in het tegenovergestelde geval zal de landbouw vastlopen. Oppervlakkig beschouwd bevat dit voorstel, om zo te zeggen, niets slechts. Wanneer men de kwestie echter van naderbij beschouwt, dan komt het er op neer, dat het tweejarigenplan van de landbouw uitgedacht werd, om op het onreële, papieren karakter van het vijfjarenplan de nadruk te leggen en omgekeerd. Konden wij het hiermee eens zijn? Het is duidelijk, dat dit niet het geval kon zijn. Wij zeiden tot p.g. Rykow: indien gij niet tevreden zijt met ons vijfjarenplan op landbouwgebied, indien gij de geldmiddelen, die volgens het vijfjarenplan aan de ontwikkeling van de landbouw worden toegewezen, onvoldoende acht, spreek dan rechtstreeks over uw aanvullende voorstellen, over uw aanvullende beleggingen - wij gaan ermee akkoord deze aanvullende beleggingen in de landbouw, in het vijfjarenplan op te nemen. En wat bleek? Het bleek, dat p.g. Rykow geen enkel aanvullend voorstel betreffende aanvullende beleggingen in de landbouw had. Men vraagt zich af: waartoe dient dan het parallel-tweejarigenplan voor de landbouw? Wij zeiden verder tot hem: behalve het vijfjarenplan hebben wij nog de jaarlijkse plannen, die een deel van het vijfjarenplan uitmaken - laat ons dan in de jaarlijkse plannen van de eerste twee jaar, die concrete aanvullende voorstellen inzake de gang van de landbouw opnemen, die gij hebt, indien p.g. Rykow ze tenminste heeft. En wat bleek? Het bleek, dat p.g. Rykow zulke concrete plannen inzake aanvullende beleggingen in het geheel niet voor te stellen had. Toen begrepen wij, dat het voorstel van p.g. Rykow over het tweejarigenplan niet de opgang van de landbouw op het oog had, maar de wens uitdrukte om de nadruk te leggen op het onreële, papieren karakter van het vijfjarenplan, de wens, over het vijfjarenplan de staf te breken. Voor het "hart", voor het oog - het vijfjarenplan, in werkelijkheid, voor het praktische werk - een tweejarigenplan - dat bleek de strategie van p.g. Rykow te zijn. Het tweejarigenplan trad bij Rykow ten tonele, om later, in de loop van de praktische verwezenlijking van het vijfjarenplan, dit tweejarigenplan er tegenover te stellen, het vijfjarenplan om te werken en het aan het tweejarigenplan aan te passen, door de beleggingen in de industrie te verminderen en te besnoeien.

Ziehier, welke overwegingen ons er toe brachten het voorstel van p.g. Rykow betreffende het tweejarige parallel-plan te verwerpen.

h) HET VRAAGSTUK VAN DE BEBOUWDE OPPERVLAKTE.

P.g. Rykow heeft hier de partij schrik aangejaagd door te beweren, dat het bebouwde oppervlak van de U.S.S.R. de tendentie heeft systematisch af te nemen. Daarbij deed hij een uitval naar de kant van de partij, er op zinspelende, dat de politiek van de partij schuldig is aan het afnemen van de bebouwde oppervlakte. Hij zeide niet

ronduit, dat het bij ons in de richting van degradatie gaat. Maar men verkrijgt uit zijn redevoering de indruk, dat er bij ons zoiets als degradatie aanwezig is. Is het juist, dat het bebouwde oppervlak de tendentie heeft systematisch te verminderen? Neen, dat is niet juist. P.g. Rykow werkte hier met gemiddelde cijfers met betrekking tot het bebouwde oppervlak over het gehele land. Maar de methode der gemiddelde cijfers, die niet door de gegevens volgens de districten zijn gecorrigeerd, is geen wetenschappelijke methode. Misschien heeft p.g. Rykow te enigertijd "De ontwikkeling van het kapitalisme" van Lenin gelezen. Indien hij dit gelezen heeft, dan moet hij zich herinneren hoe Lenin daar de burgerlijke economen hekelt, die de methode der gemiddelde cijfers over de toeneming van het bebouwde oppervlak gebruiken en de gegevens met betrekking tot de districten verwaarlozen. Het is vreemd, dat p.g. Rykow thans de fouten van de burgerlijke economen herhaalt. En wanneer men het af- en toenemen van het bebouwde oppervlak volgens de districten beschouwt, d.i. wanneer men de zaak op wetenschappelijke wijze aansnijdt, dan verkrijgt men, dat in het éne district het bebouwde oppervlak *systematisch* toeneemt en in het andere - voornamelijk in verband met de meteorologische verhoudingen, soms afneemt, terwijl er nergens zulke gegevens bestaan, die zouden getuigen. dat wij ergens, al was het maar in één van de belangrijkste graan districten, een *systematisch* afnemen van het bebouwde oppervlak hebben.

In werkelijkheid wijst het bebouwde oppervlak in de door vorst of droogte geteisterde districten, b.v. in enkele gebieden van de Oekraïne, in de laatste tijd vermindering aan.

Een stem. Niet in de gehele Oekraïne.

Schlichter. In de Oekraïne is het bebouwde oppervlak met 2,7% toegenomen.

Stalin. Ik heb het steppegebied van de Oekraïne op het oog. En ziet, in de andere districten, laten wij zeggen, in Siberië, in het Wolgagebied, in Kazachstan, in Basjkirië, die niet door ongunstige klimaatverhoudingen zijn getroffen, neemt het bebouwde oppervlak systematisch toe. Waardoor laat zich verklaren, dat in deze districten het bebouwde oppervlak systematisch toeneemt en in andere soms afneemt? Men kan toch werkelijk niet beweren, dat de politiek van de partij in de Oekraïne zus en in het Oosten of het Centrum van de U.S.S.R. zo is. Dat is immers absurd, partijgenoten. Het is duidelijk, dat de klimaatverhoudingen hier van niet geringe betekenis zijn.

Het is waar, dat de koelakken, onafhankelijk van de klimaatverhoudingen, het bebouwde oppervlak beperken. Hieraan is allicht de politiek van de partij "schuldig", een politiek, die bestond uit het ondersteunen van de massa's van de arme en de middelboeren *tegen* de koelakken. Maar wat volgt hieruit? Hebben wij ons soms ooit verplicht een politiek te voeren, die alle sociale groepen op het platteland zou kunnen bevredigen, de koelakken daarbij inbegrepen? En kunnen wij soms in het algemeen een politiek voeren, die zowel de uitbuiters als de uitgebuitenen zou voldoen, wanneer

wij een Marxistische politiek willen voeren? Wat is er voor bijzonders aan, wanneer de koelakken, als gevolg van onze Leninistische politiek, die op het beperken en overwinnen van de kapitalistische elementen op het platteland is gericht, gedeeltelijk hun zaaioppervlak beginnen te beperken. Welnu, kan het soms anders zijn? Misschien is deze politiek niet juist - laat men ons dit dan ronduit zeggen. Is het niet zonderling, dat mensen, die zich Marxisten noemen, van de schrik trachten de gedeeltelijke inkrimping van de bebouwde oppervlakten door de koelakken, voor een beperking van de bebouwde oppervlakte in het algemeen uit te geven en vergeten dat er, behalve de koelakken, nog arme en middelboeren bestaan, wier zaai-oppervlak zich uitbreidt, dat er kolchozen en sovchozen bestaan, welke uitzaai in een versneld tempo toeneemt?

Tenslotte nog een onjuistheid in de redevoering van p.g. Rykow, betreffende het vraagstuk van de bebouwde oppervlakte. P.g. Rykow heeft zich hier beklagd, dat hier en daar, namelijk op de plaatsen van de grootste ontwikkeling van de kolchozen, de individuele akkers van de arme en de middelboeren beginnen in te krimpen. Dit is juist. Maar wat steekt hier voor kwaads in? En hoe kan het anders? Indien de bedrijven van de arme en de middelboeren, de individuele akkers beginnen op te geven en naar het collectieve bedrijf overgaan, is het dan soms niet duidelijk, dat de uitbreiding en vermenigvuldiging van de kolchozen een bepaalde inkrimping van de individuele akkers van de arme en middelboeren met zich moet meebrengen? Maar wat zoudt gij dan willen? Thans bezitten de kolchozen meer dan twee miljoen hectaren grond. Aan het einde van het vijfjarenplan zullen de kolchozen meer dan 25 miljoen hectaren hebben. Ten koste waarvan moeten de akkers van de kolchozen toenemen? Ten koste van de individuele akkers van de arme en de middelboeren. Maar wat wilt gij dan, waarde partijgenoten? Hoe kan men op andere wijze het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren op de weg van het collectieve bedrijf brengen? Is het soms niet duidelijk, dat de akkers van de kolchozen in een gehele reeks van districten zullen toenemen ten koste van de individuele akkers? Het is zonderling dat sommige mensen deze eenvoudige dingen niet willen begrijpen.

i) OVER DE GRAANINZAMELINGEN.

Met betrekking tot onze graanmoeilijkheden werden hier een massa fabels verteld. De hoofdmomenten van onze conjunctuurgraanmoeilijkheden werden echter over het hoofd gezien. Men vergat in de eerste plaats, dat wij dit jaar aan rogge en tarwe - ik spreek over de bruto-opbrengst van de oogst - 500 à 600 miljoen poed minder binnengehaald hebben dan verleden jaar. Moest dit niet op onze graaninzamelingen inwerken? Natuurlijk moest dit wel daarop inwerken. Misschien is de politiek van het Centraal Comité hieraan schuldig? Neen, de politiek van het Centraal Comité heeft daar niets mee te maken. Dit laat zich verklaren door de ernstige misoogst in het steppegebied van de Oekraïne (vorst en droogte) en door de gedeeltelijke misoogst in de Noord-Kaukasus, in het gebied van de Zwarte Aarde en tenslotte in het Noord-Westelijke gebied. Daardoor laat zich hoofdzakelijk verklaren, dat wij verleden jaar op 1 April in de Oekraïne (aan rogge en tarwe) 200 miljoen poed graan hadden

ingezameld en dit jaar in het geheel slechts 26-27 miljoen poed. Hierdoor laat zich eveneens de vermindering van de inzameling van tarwe en rogge in het gebied van de Zwarte Aarde, tot een achtste, en in de Noord-Kaukasus, tot een vierde, verklaren. De graaninzamelingen in het Oosten zijn in dit jaar in sommige districten bijna verdubbeld. Maar zij konden natuurlijk het tekort aan graan niet vervangen, dat wij in de Oekraïne, in de Noord-Kaukasus en in het gebied van de Zwarte Aarde hadden en hebben dit dan ook niet gedaan. Men dient niet te vergeten, dat de Oekraïne en de Noord-Kaukasus, bij normale oogsten, meer dan de helft en soms zelfs tweederde van al het in te zamelen graan in de U.S.S.R. leveren. Het is zonderling, dat p.g. Rykow deze omstandigheid over het hoofd heeft gezien ..

Tenslotte, de tweede omstandigheid, die de hoofdfactor van onze conjunctuur-graaninzamelingsmoeilijkheden uitmaakt. Ik bedoel de tegenstand van de koelakken en de welgestelde elementen van het platteland tegen de politiek van de Sovjetmacht bij de graaninzamelingen. P.g. Rykow is deze omstandigheid uit de weg gegaan. Deze factor uit de weg gaan, dat betekent evenwel, de hoofdzaak op het gebied van de graaninzameling uit de weg gaan. Wat zegt ons de ervaring van de laatste twee jaren op het gebied van de graaninzamelingen? Zij zegt ons, dat de vermogende lagen van het platteland, die belangrijke graanoverschotten in handen hebben en op de graanmarkt een overheersende rol spelen, ons niet vrijwillig de benodigde hoeveelheid graan tegen de door de Sovjet-macht bepaalde prijzen willen afstaan. Wij hebben jaarlijks ongeveer 500 miljoen poed graan nodig voor de graanvoorziening van de steden en industriële punten, het Rode Leger en de districten van de technische cultures (grondstoffen voor de industrie). Het gelukt ons ongeveer 300-350 miljoen poed in te zamelen zonder druk uit te oefenen. De overige 150 miljoen poed moeten wij verkrijgen door middel van een georganiseerde druk op de koelakken en op de welgestelde lagen van het platteland. Ziehier, wat ons de ervaring van de graaninzameling de laatste twee jaren zegt. Wat is er in deze twee jaren voorgevallen, waar komen deze veranderingen vandaan, waarom ging de graaninzameling vroeger vanzelf en blijkt deze thans ontoereikend te zijn? Er heeft het volgende plaats gehad, namelijk dat de koelakken en de welgestelde elementen in deze jaren zijn gegroeid, dat een reeks van jaren van goede oogsten niet zonder gevolgen aan hen is voorbij gegaan, dat zij hun bedrijf hebben versterkt, kapitaaltjes hebben bijeengegaard en thans op de markt kunnen manoeuvreren, terwijl zij de graanoverschotten in hun schuren houden, in afwachting van hoge prijzen en door middel van andere cultures rondkomen. Graan is geen waar zonder meer. Graan is geen katoen, die je niet kunt opeten en niet aan iedereen verkopen. Graan is onder onze tegenwoordige omstandigheden, in tegenstelling tot katoen, een waar, die allen nemen en zonder welke men niet kan bestaan. De koelak houdt hier rekening mee en hij houdt het vast, waarmee hij de houders van graan in het algemeen besmet. De koelak weet, dat graan de valuta der valuta's is. De koelak weet, dat graanoverschotten niet alleen een middel te zijner verrijking, maar ook een middel tot knechting van de arme boeren zijn. Graanoverschotten zijn, onder de huidige omstandigheden in de handen van de koelak, een middel voor de economische, zowel als voor de politieke versterking van de koelakkelementen. Wanneer wij derhalve de koelakken deze

overschotten afnemen, dan vergemakkelijken wij niet alleen de graanvoorziening van de steden en van het Rode Leger, maar verzwakken wij tevens het middel voor de economische en politieke versterking van de koelakken.

Wat moet men doen om deze graanoverschotten te verkrijgen? In de eerste plaats de psychologie van het "vanzelf gaan" als een schadelijke en gevaarlijke zaak likwideren. Men moet de graaninzamelingen organiseren. Men moet de massa's van de arme en de middelboeren tegen de koelakken mobiliseren en hun maatschappelijke ondersteuning van de maatregelen van de Sovjet-macht, op het gebied van het versterken van de graaninzamelingen, organiseren. De betekenis van de Oeral-Siberische methode van graaninzameling, die doorgezet werd volgens het beginsel van de vrijwillige belastingomslag door de dorpen zelf, ligt juist hierin, dat zij de mogelijkheid schenkt de werkende lagen van het platteland, ten bate van het versterken van de graaninzameling tegen de koelakken, te mobiliseren. De ervaring heeft getoond, dat deze methode ons gunstige resultaten oplevert. De ervaring heeft getoond, dat deze gunstige resultaten bij ons langs twee richtingen werden verkregen: ten eerste nemen wij de graanoverschotten aan de vermogende Iagen van het platteland af, waardoor wij de verzorging van het land vergemakkelijken; ten tweede mobiliseren wij bij deze kwestie de massa's van de arme en de middelboeren tegen de koelakken, voeden hen politiek op en organiseren uit hen ons machtig, vele miljoenen tellend politiek leger op het platteland. Sommige partijgenoten houden met deze laatste omstandigheid geen rekening. Maar intussen is dit juist één van de belangrijkste resultaten, zo niet het allerbelangrijkste resultaat van de Oeral-Siberische methode der graaninzamelingen. Weliswaar gaat deze methode soms gepaard met het toepassen van buitengewone maatregelen tegen de koelakken - hetgeen bij de p.g. Boecharin en Rykow een komisch gehuil te voorschijn roept. Maar wat steekt daar voor kwaads in? Waarom zou men nu en dan, onder bepaalde omstandigheden, geen buitengewone maatregelen tegen onze klassevijand, tegen de koelak mogen toepassen? Waarom mag men honderden speculanten in de steden arresteren en hen naar het gebied van Toeroechansk verbannen en zou men van de koelakken, die de Sovjet-macht bij de keel trachten te grijpen en de arme boeren in schuldslavernij trachten te slaan, de graanoverschotten niet door maatschappelijke dwang mogen afnemen tegen prijzen, waartegen de arme en de middelboeren het graan aan onze inzamelingsorganisaties afleveren? Waar volgt dit uit? Heeft onze partij zich soms ooit in *principe* tegen het toepassen van buitengewone maatregelen tegen de koelakken uitgesproken? De p.g. Rykow en Boecharin zijn klaarblijkelijk in *principe* tegen elke toepassing van buitengewone maatregelen tegen de koelakken. Maar dit is immers een burgerlijk-liberale en geen Marxistische politiek, waarde partijgenoten. Gij moet wel weten, dat Lenin na het invoeren van de N.E.P., zich zelfs voor een terugkeer tot de politiek van de comité's van de dorpsarmoede, natuurlijk onder bepaalde verhoudingen, heeft uitgesproken. En wat betekent nu de gedeeltelijke toepassing van de buitengewone maatregelen tegen de koelakken? Dat is zelfs geen druppel in de zee vergeleken bij de politiek van de comité's van de dorpsarmoede.

Zij, de aanhangers van de groep van p.g. Boecharin, hopen de klassevijand ervan te overtuigen, dat hij vrijwillig van zijn belangen afstand zal doen en ons vrijwillig zijn graanoverschotten afleveren. Zij hopen, dat de koelak, die gegroeid is, die de mogelijkheid bezit aan andere cultures er bij te verdienen en die zijn graanoverschotten verbergt - zij hopen dat deze zelfde koelak ons vrijwillig zijn graanoverschotten zal afstaan tegen onze inzamelingsprijzen. Hebben zij het verstand niet verloren? Is het soms niet duidelijk, dat zij het raderwerk van de klassenstrijd niet begrijpen, dat zij niet weten, wat de klassen betekenen? Maar is het hun bekend, dat de koelakken in de dorpsvergaderingen, die bijeengeroepen worden om de graaninzamelingen te versterken, de spot drijven met onze functionarissen en met de Sovjet-macht? Zijn hun dergelijke feiten bekend, dat, toen b.v. in Kazachstan onze agitator twee uur lang de houders van graan overreed had het graan af te leveren voor de verzorging van het land, een koelak met een pijp in zijn mond naar voren trad en hem antwoordde: "Dans maar wat, jongen, dan zal ik je een paar poed graan geven".

Stalin. Probeer maar eens zulke mensen te overtuigen.

Stemmen. Wat een schoften !

Ja partijgenoten, een klasse blijft een klasse. Deze waarheid kunt ge niet uit de weg gaan. De Oeral-Siberische methode is juist daarom goed, omdat zij het gemakkelijker maakt de laag van de arme en de middelboeren tegen de koelakken op te zetten, het gemakkelijker maakt de tegenstand van de koelakken te breken en hen te dwingen de graanoverschotten aan de organen van de Sovjet-macht af te leveren.

Het meest in de mode zijnde woord in de gelederen van de nieuwe oppositie, in de gelederen van de groep van p.g. Boecharin, is thans het woord "overdrijvingen" bij de graaninzamelingen. Dit woord is bij hen de meest gangbare waar, omdat het hun bij het maskeren van hun eigen lijn behulpzaam is. Wanneer zij hun lijn willen maskeren. zeggen zij gewoonlijk: wij zijn natuurlijk niet tegen druk op de koelakken, maar wij zijn tegen overdrijvingen, die op dit gebied worden begaan en die de middelboer prikkelen. Verder komen er verhalen over de verschrikkingen van deze overdrijvingen. worden er brieven voorgelezen van "boeren", worden er paniekbrieven voorgelezen van partijgenoten van het slag van p.g. Markow en daaruit de conclusie getrokken: dat de politiek van druk op de koelakken afgeschaft moet worden. Lijkt U dit niet? *Omdat* er overdrijvingen plaats hebben bij het uitvoeren van de juiste politiek, *daarom moet* blijkbaar *deze zelfde juiste politiek worden afgeschaft*. Dat is de gewone manier van doen van de opportunisten: op grond van overdrijving bij het doorzetten van de juiste lijn - deze lijn afschaffen en haar door een opportunistische lijn vervangen. Daarbij verzwijgen de partijgenoten van de groep van p.g. Boecharin zorgvuldig, dat er nog een ander soort overdrijvingen bestaat, die veel gevaarlijker en veel schadelijker is, namelijk overdrijvingen naar de kant van het samengroeien met de koelakken, naar de kant van het zich aanpassen aan de welgestelde lagen van het platteland, naar de kant van het vervangen van de revolutionaire politiek van de partij door de opportunistische politiek van de dragers

van de rechtse afwijkingen.

Natuurlijk zijn wij allen tegen deze overdrijvingen. Wij zijn er allen tegen, dat de slagen, die tegen de koelakken worden gericht, op de middelboeren zouden neerkomen. Dat is duidelijk en hierover kan niet de minste twijfel bestaan. Maar wij zijn er beslist tegen, dat de revolutionaire politiek van onze partij, door het gepraat over overdrijvingen, zoals dat zo ijverig door de groep van p.g. Boecharin in praktijk wordt gebracht, zou worden opgeheven en door de opportunistische politiek van de groep van p.g. Boecharin worden vervangen. Neen partijgenoten, "die vlieger gaat bij ons niet op".

Noemt althans één politieke maatregel van de partij, die niet door deze of gene overdrijving zou worden begeleid. Uit dit alles volgt, dat men tegen de overdrijvingen moet strijden. Maar mag men soms op grond hiervan de lijn zelf laken, die de enig juiste lijn van de partij is? Neem een maatregel als het invoeren van de 7-urige werkdag. Het valt niet te betwijfelen, dat deze maatregel één van de meest revolutionaire maatregelen is, die door onze partij in de laatste tijd werden ingevoerd. Wie is het niet bekend, dat deze, in wezen zo diepgaande revolutionaire maatregel, toch ook door een gehele reeks van overdrijvingen werd begeleid, soms door de meest afschuwelijke. Betekent dit, dat wij de politiek van het invoeren van de 7-urige arbeidsdag moeten afschaffen? Begrijpen de partijgenoten van de nieuwe oppositie, in welk een poel zij terechtkomen, door de troef der overdrijvingen bij de graaninzamelingskwesie uit te spelen?

IV. OVER DE STRIJD TEGEN DE RECHTSE AFWIJKING.

Wij hebben dus alle hoofdkwesties van onze meningsverschillen, zowel op het gebied van de theorie als op dat van de Komintern en de binnenlandse politiek van onze partij, doorgenomen. Uit het gezegde blijkt, dat de verklaring van p.g. Rykow, dat er bij ons *één lijn* is, niet met de werkelijkheid overeenkomt. Uit het gezegde blijkt, dat er bij ons in werkelijkheid twee lijnen zijn. Eén lijn is de generale lijn van de partij, de revolutionaire Leninistische lijn van onze partij. De andere lijn is de lijn van de groep van p.g. Boecharin. Deze tweede lijn heeft nog niet een volkomen vaste vorm aangenomen, ten dele, omdat er in de rijen van de groep van p.g. Boecharin een ongelofelijke verwarring van opvattingen bestaat, ten dele, omdat zij deze tweede lijn die in de partij, wat haar soortelijk gewicht aangaat, zwak is, hoe dan ook poogt te maskeren. Maar deze lijn bestaat nu eenmaal, zoals gij ziet en zij bestaat als een lijn, die zich van de lijn der partij *onderscheidt*, als een lijn, die zich bijna in alle vraagstukken van onze politiek *tegenover* de generale lijn van de partij *stelt*. Deze tweede lijn is in hoofdzaak de lijn van de *rechtse* afwijking.

P.g. Boecharin sprak hier van het "in het openbaar afnemen der burgerrechten" van drie leden van het Politieke Bureau, die volgens zijn woorden, door de organisaties van onze partij werden "afgemaakt". Hij zeide, dat de partij 3 leden van het Politieke Bureau, de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski aan een "in het openbaar afnemen der

burgerrechten" heeft onderworpen, door hun fouten in de pers en op de vergaderingen te bekritisieren, terzelfdertijd dat zij, deze drie leden van het Politieke Bureau, "genoopt" waren te zwijgen. Dit is nonsens, partijgenoten. Dit zijn de vals klinkende woorden van een liberaal-doend communist, die de partij in haar strijd tegen de rechtse afwijking tracht te ontzenuwen.

Bij p.g. Boecharin komt het er op neer, dat de partij, indien hij en zijn vrienden zich in de fouten van de rechtse afwijking hebben verstrikt, niet het recht heeft deze fouten te ontmaskeren, dat de partij de strijd tegen de rechtse afwijking moet staken en het moment afwachten, waarop het p.g. Boecharin en zijn vrienden zal geloven van hun eigen fouten afstand te doen. Eist p.g. Boecharin niet te veel van ons? Denkt hij soms, dat de partij voor hem en niet hij voor de partij bestaat? En wie dwingt hem te zwijgen, in een toestand van rust te verwijlen, wanneer de gehele partij tegen de rechtse afwijking is gemobiliseerd en de beslissende aanval doet op de moeilijkheden? Waarom zouden p.g. Boecharin en zijn naaste vrienden niet reeds thans optreden en een vastberaden strijd voeren tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid? Kan iemand er soms aan twijfelen, dat de partij p.g. Boecharin en zijn naaste vrienden verwelkomen zou, indien zij tot deze, toch niet zeer moeilijke stap zouden besluiten? Waarom evenwel besluiten zij niet tot deze, per slot van rekening voor hen noodzakelijke stap? Soms niet, omdat zij de belangen van hun groep hoger stellen dan de belangen van de partij en haar generale lijn? Wie is schuldig aan het feit, dat de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski bij de strijd tegen de rechtse afwijking niet te zien waren? Is het niet duidelijk, dat het gepraat over het in het openbaar afnemen der burgerrechten van drie leden van het Politieke Bureau, een slecht gemaskeerde poging is van de drie leden van het Politieke Bureau, om de partij het zwijgen op te leggen en de strijd tegen de rechtse afwijking te doen ophouden?

De strijd tegen de rechtse afwijking is geen taak van de tweede rang voor onze partij. De strijd tegen de rechtse afwijking is één van de beslissende taken van onze partij. Wanneer wij in ons eigen midden, in onze eigen partij, in de politieke staf van het proletariaat, die de beweging leidt en het proletariaat voorwaarts voert - wanneer wij in deze staf zelf, het vrije bestaan en het vrije functioneren van de dragers van de rechtse afwijking toestaan, die de partij trachten te demobiliseren, de arbeidersklasse te demoraliseren, onze politiek aan de smaak van de "Sovjet-bourgeoisie" wensen aan te passen en op deze wijze voor de moeilijkheden van onze opbouw het zeil strijken - wanneer wij dit alles toelaten, wat zal dit dan betekenen? Zal dit niet betekenen, dat wij de revolutie remmen willen, onze socialistische opbouw demoraliseren, de moeilijkheden ontlopen en onze posities aan de kapitalistische elementen overgeven! Begrijpt de groep van p.g. Boecharin, dat het afzien van de strijd tegen de rechtse afwijking, verraad aan de arbeidersklasse, verraad aan de revolutie betekent? Begrijpt de groep van p.g. Boecharin, dat het zonder het overwinnen van de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid niet mogelijk is om de voor ons staande moeilijkheden te overwinnen en dat het onmogelijk is om beslissende successen van de socialistische opbouw te behalen zonder de overwinning van deze moeilijkheden? Wat zijn na dit alles de armzalige woorden over "het in het openbaar afnemen der

burgerrechten" van de drie leden van het Politieke Bureau waard?

Neen, partijgenoten, met liberaal gezwets over "het in het openbaar afnemen der burgerrechten" jaagt gij de partij geen schrik aan. De partij eist van U vastberaden strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid in één gelid met alle leden van het Centraal Comité van onze partij. Zij eist dit van U, om de mobilisatie van de arbeidersklasse te vergemakkelijken, de aanval van het socialisme over het gehele front te organiseren, de tegenstand van de klassevijanden te breken en het overwinnen van de moeilijkheden van onze opbouw te verzekeren. Of gij zult deze eis van de partij inwilligen - dan zal de partij U welkom heten. Of gij zult dit niet doen - maar dan zult gij dit U zelf te verwijten hebben.

¹ N.K.P.S. = Volkcommissariaat van het verkeerswezen. – *Red.*

² N. Boecharin. De weg naar het socialisme en het verbond van de arbeiders en boeren, blz. 49. *Cursief van mij.*

J. St.

³ *Lenin*. - Hoe moeten wij de Arbeiders- en Boereninspectie reorganiseren? Complete Werken, Deel XXVII blz 405

⁴ *Lenin*. Begroeting aan de Hongaarse arbeiders. Complete Werken, Deel XXIV, blz. 315

⁵ N. Boecharin. "De weg naar het socialisme en het verbond van de arbeiders en de boeren", blz.53-54. *Cursief van mij. J. St.*

⁶ *Lenin*, Complete Werken, Deel XXVI, blz. 387, "De Alrussische Conferentie der R.K.P. (b)".

⁷ *Lenin* l.c. blz. 399-400.

⁸ *Lenin*, Complete Werken, Deel XXIV, blz. 314, Begroeting Antwoord aan de Hongaarse arbeiders

⁹ Smytsjka = aaneensluiting, verbond. – *Red*

¹⁰ N. Boecharin, "Aantekeningen van een econoom".

¹¹ Het stenogram van het Juli-plenium 1926, aflevering IV, blz. 66.

Cursief van mij. J. St

¹² *Lenin*, Deel XIX, blz. 296, "De Jeugd-Internationale".

¹³ *Cursief van mij. J. St*

¹⁴ *Cursief van mij. J. St*

¹⁵ "De revolutie van het recht", Verzamelbundel I, uitgave Communistische Academie. 1925, blz. 5.